

Magyar névkutatás a határokon túl*

1. A határokon túli magyar névkutatást áttekintő tanulmányok, bibliográfiák.

Az utóbbi évtizedekben a magyar névtani irodalomban több összefoglaló jellegű tanulmányban olvashattunk a tulajdonnevek kutatásáról, s néhány utal a határokon túli névkutatások eredményeire is. 1995-ben az V. Magyar Névtudományi Konferencián B. GERGELY PIROSKA (1997) tekintette át a magyar személynévkutatásokat, azokat a kutatópontokat (néhány határon túli is található közöttük), ahol voltak már személynévgyűjtések, HINTS MIKLÓS (1997) pedig a romániai magyar helynévkutatásokról számolt be. Az *Onomastica Uralica* 1b kötete közölte a HLAVACSKA EDIT és TÓTH VALÉRIA által összeállított magyar névtani bibliográfiát (HOFFMANN szerk. 2001: 295–427), melyben a határokon túli névkutatásokra utaló publikációk is helyet kaptak.

A szlovákiai magyar nyelvészet helyzetéről és lehetőségeiről szóló révkomáromi nemzetközi konferencián HAJDÚ MIHÁLY A magyar névkutatás helyzete című előadásában a felvidéki vonatkozású névtani munkákra is kitért (HAJDÚ 2002). A különböző időszakok magyar névkutatásának helyzetéről írott összefoglalóiban (pl. HAJDÚ 1981b, 1989, 1997a, 2002, 2004b) is mindig érintette a határokon túli kutatásokat. Nemcsak a nyomtatásban megjelent, hanem a kéziratban lévő névtani munkák – köztük több határon túli munka – könyvészeti adatait is egybegyűjtötte (HAJDÚ 1981a). Általános és magyar névtan (HAJDÚ 2003) című monográfiájának gazdag bibliográfiájában is bőven találunk határokon kívüli magyar vonatkozású névtani tanulmányokra való hivatkozásokat.

Az ezredfordulón HOFFMANN ISTVÁN tekintette át a magyar névtani kutatásokat (HOFFMANN 2002: 9–12), s a Magyar helynévkutatás 1958–2002 című munkájában külön fejezetben tárgyalta a határokon túli helyneves kutatásokat (HOFFMANN 2003: 79–82). A 2003-ban megvalósult Magyar névtani kutatások itthon és határainkon túl című konferencián témájából adódóan számos tanulmány tárgyalta kifejezetten, vagy legalábbis érintette a határokon túli magyar névtani kutatásokat (I. FARKAS F. szerk. 2004): B. GERGELY PIROSKA a történeti személynévkutatás eredményeiről, VÖRÖS FERENC a felvidéki személynévkutatásokról, ÖRDÖG FERENC a szinkrón személynévkutatás helyzetéről és feladatairól, MIZSER LAJOS a kárpátaljai családnévkutatásairól, ZSIGMOND GYÖZÖ a Bukaresti Tudományegyetemen folyó névtani kutatásokról, VÖRÖS OTTÓ a határon túli névkutatás hozadékáról, FARKAS FERENC a hazai és határokon túli helynévkutatásról, UNTI MÁRIA a csallóközi helynévkutatásról, CSOMORTÁNI MAGDOLNA az erdélyi névgyűjtésekről, KRISTÓ GYULA a magyar történeti helynévkutatásról, VINCZE LÁSZLÓ a magyar belterületi helynevek kutatásáról számolt be. 2007-ben a VI. Magyar Névtudományi Konferencián SZABÓMIHÁLY GIZELLA tartott előadást a határon túli névhasználatról (SZABÓMIHÁLY 2008), s a rendezvényen egyéb vonatkozó témájú előadások is elhangzottak. Egyes szerzők arra törekedtek, hogy a határokon túli magyar névkutatásokat foglalják össze tanulmányukban.

A romániai magyar helynévkutatások történetével CSOMORTÁNI MAGDOLNA több tanulmányában is foglalkozott (1992, 1996, 2004b). Az általa említett névtani munkáknak egy része az Erdélyi Digitális Adattárban olvasható. A romániai magyar helynévgyűjtésekről

* Készült a Magyar Tudományos Akadémia Bolyai János Kutatási Ösztöndíjának támogatásával.

adatait is közölte. 1974-ben indította meg a Magyar Személynévi Adattárak (MSZA.) című sorozatot („sárga füzetek”), melynek 1991-ig 99 száma jelent meg. Ezeknek nagy része határokon túli magyar kutatópontok névanyagát tartalmazta. Az 1976-ban megindított Magyar Névtani Dolgozatok (MND.) sorozatnak („kék füzetek”) 2006-ig 200 száma jelent meg, s maga HAJDÚ írja, hogy „ebben a sorozatban is igyekeztem minden határon kívüli dolgozatnak teret adni, a 200 füzetből 84 (42%) ott gyűjtött nevekkal foglalkozik” (HAJDÚ 2006: 226). HAJDÚ a határon túli névtani kutatások kapcsán kimutatja, hogy mely területekről származik a vizsgált névanyag: „területhez nem köthető”: 4; történeti Magyarország: 4; Burgenland: 1; Felvidék: 11; Kárpátalja: 5; Erdély: 50; Moldva: 7; Muravidék: 1; Drávaszög és Drávaköz: 0; Délvidék: 2. A sorozat később három kötettel folytatódott, utolsó számai 2008-ban jelentek meg (JANITSEK 2008, FARKAS–ZÁNTÓ 2008, BÖLCSKEI–HAVAS–SLÍZ 2008). A 21. században a sorozatban megjelent dolgozatok nagyrészt határokon túli nyelvterületek névanyagát vizsgálják (a 39 dolgozathoz 27, azaz a dolgozatok mintegy 70%-a). HAJDÚ MIHÁLYnak (és a társalapító MEZŐ ANDRÁSnak) köszönhetően jelent meg 1979-ben a magyar névtudományi folyóirat, a Névtani Értesítő első száma (bővebben l. HAJDÚ 2008). A folyóiratban mindig helyet kaptak a határokon túli magyar névtani kutatások eredményeit bemutató tanulmányok, könyvismertetések is.

Egyes tanulmányok, kiadványok nemcsak egy határon túli államnak, hanem a Kárpát-medence több országának névanyagát, -használatát is vizsgálják. Például a Kárpát-medence magyar helyneveinek használatával FARKAS TAMÁS (2007), településneveivel LELKES GYÖRGY (2004, 2011³, 2013), a határon túli vasútállomások neveivel PERGER IMRE (2013), három település (a romániai Csernakeresztúr, a szerbiai Sándoregyháza és Székelykeve) helynévállományával PÁL HELEN (2008a) foglalkozott. A Kárpát-medencei hely- és személynevek névföldrajzi vizsgálatait is meg kell említenünk. A Kárpát-medence egészét átfogó helynévi adatbázis-építést és térinformatikai megjelenítést tűzte ki célul a Debreceni Egyetemen készülő Magyar Digitális Helynévtár (l. TÓTH V. 2011, ill. a vonatkozó honlapokon). A személynevek esetében VÖRÖS FERENC egy szinkron (vö. VÖRÖS F. 2011, 2014), majd később ehhez kapcsolódóan egy történeti (VÖRÖS 2013), N. FODOR JÁNOS pedig eleve egy diakrón (vö. N. FODOR – F. LÁNCZ 2011) Kárpát-medencei magyar családnévátlasz megvalósításán kezdett munkálkodni. HAJDÚ MIHÁLY Újmagyar-kori családnéveink tára (XVIII–XXI. század) című 2012-es könyve a szerző (és tanítványai) fél évszázados gyűjtőmunkájának eredménye. A benne található 375 565 név felöleli a magyar családnévkincset II. József 1787. évi névrendeletétől 2007-ig. Az adattár határokon túli magyar nyelvterületekről származó forrásokból is közli a magyar családnéveket.

A következőkben a határokon túli, Kárpát-medencei országokban (az ott élő magyarság számaránya szerinti sorrendben) folyó, illetve az adott területre vonatkozó 21. századi magyar névtani kutatásokat ismertetem röviden. Az egyes országokon belül elsőként főképpen a személynevekkel, majd a helynevekkel és egyéb tulajdonnevekkel foglalkozó publikációkat említem, többnyire az (al)névajtákat, valamint a tanulmányok megjelenésének időrendi sorrendjét, illetve szerzőjét is figyelembe véve.

2.1. Románia. A személyneves kutatások között említhetjük elsőként B. GERGELY PIROSKA két könyvét, melyekben az erdélyi keresztnévekkel foglalkozott: az egyikben a felekezetek hatását vizsgálta az erdélyi keresztnév-használatra a reformáció és ellenreformáció korában (2003), a másikban Kalotaszeg magyar kereszt- és becenévállományát mutatta be (2005). Az utóbbi a szerző korábbi ragadvány- és családnéves monográfiáinak

folytatásaként jelent meg, s ezáltal teljessé vált Kalotaszeg személynév-fajtáinak elemzése. B. GERGELY Kalotaszeg történeti ragadványneveiről (2007), egy családnév (*Rózsa, Ruzsa*) nyelvföldrajzáról (2009) és a „mesterségűző asszonyemberek” erdélyi megnevezéseiről (2011, 2012) is írt tanulmányt.

S. SÁRDI MARGIT (2000) az ótordai temető sírfeliratain kutatta a személynéveket. A VI. Magyar Névtudományi Konferencián PUSKAI MELINDA (2008) Maroshévíz keresztnéveiről, RUS FODOR DÓRA (2008) a tordai magyar–román vegyes házasságokban megfigyelhető névválasztásról és névadásról, STEFUCA VIKTÓRIA (2008) a 14–15. századi moldvai oklevelekben előforduló magyar személy- és méltóságnevekről tartott előadást. RANCZ TERÉZ (2009) Felső-Háromszéken vizsgálta a névadás motivációit és a név súlyát az identitásjelölő faktorok közt. CS. NAGY LAJOS (2010) a székely becenév-alkotási módokat figyelte meg Kriza János névgyűjteménye alapján. HAINDRICH HELGA ANNA (2014) egy romániai magyar, sváb eredetű településen, Csanáloson végzett interjúkból nyert adatok alapján vizsgálta, hogy a keresztnév utal-e az elnevezett etnikai identitására.

Az erdélyi magyar családnevekről MURÁDIN LÁSZLÓ (2005) írt könyvet, amelyben a romániai magyar tannyelvű iskolák végzőseinek névsorát áttanulmányozva, a családnevek kialakulásával, a magyar, idegen és bizonytalan eredetű családnevekkel foglalkozott. JANITSEK JENŐ (2005) közzölte Sztána magyar lakosságának jelenkori és történeti családneveit (etimológiájukat is megadva), különállón írva a románok, cigányok, földesurak által viselt családnevekről. A családnév-változtatás témakörét BERECS ÁGOSTON (2009) érintette tanulmányában, amelyben a dualizmus kori erdélyi, illetve magyarországi román nemzeti elit összefüggésében a névrománosítást, annak történelmi, politikai és ideológiai hátterét, módszereit tárgyalta. FODOR KATALIN (1999, 2011) a moldvai családneveket és a névdivat változását, TRUNKI PÉTER Forrófalva és környéke 17–18. századi családneveit (2011), valamint a moldvai Bákó környéki falvak hivatalosan anyakönyvezett (mai) családneveinek magyar átíratát (2013) vizsgálta. A szatmári iskolásoknak a 19. század első feléből származó családneveit BURA LÁSZLÓ (2011a) elemezte. A családnevek történeti tanulságait Partium késő középkori és újkori névanyaga alapján N. FODOR JÁNOS (2012) mutatta be. Az utóbbi években BENŐ ATTILA (2011, 2012a, 2012b, 2013, megj. e.) több tanulmányában is foglalkozott a román eredetű családnevek, a magyar–román névkontaktológiai jelenségek kérdéskörével.

A romániai magyar helynévkutatások történetéről legutóbb CSOMORTÁNI MAGDOLNA (2004a) számolt be, s az erdélyi magyar helynévgyűjtés eredményeinek falvankénti irodalmát MURÁDIN LÁSZLÓ (2013) tette közzé. A helynevek használatára a sokszínű nyelvi-etnikai viszonyokon túl a többszöri hatalmi és ideológiai változások erősen hatottak. CSOMORTÁNI Csik helynevei című terjedelmes (1674 lapos) doktori disszertációjában (2000) részletesen foglalkozott a témakörrel, és az utóbbi évtizedben számos vonatkozó tanulmányt tett közzé (CSOMORTÁNI 2004a, 2005a, 2008a, 2008b, 2009a, 2009b, 2012, 2013, 2014a). Csik Árpád-kori településtörténetével a helynevek és a régészeti adatok fényében BOTÁR ISTVÁN (2008) foglalkozott. A romániai magyar nyelvterületről származó (Angyalos, Csíkszentimre, Gyimes, Kászon, Kémer, Kilyén, Komlód-völgye, Korond, Kökös, Marosvécs, Miklósvárszék, Parajd, Sepsiszentkirály, Siklód, Sófálva, Sóvárád, Szatmár, Székelydálya, Székföld, Szolokma, Szotyor, Tövishát) 21. századi helynévgyűjtések (és részben családnévgyűjtések) egy része – elsősorban BURA LÁSZLÓ, HINTS MIKLÓS, JANITSEK JENŐ és SZÜCS LAJOS jóvoltából – a Magyar Névtani Dolgozatokban látott napvilágot (I. HAJDÚ 2006). A Nyelv- és Irodalomtudományi Közleményekben

egyéb települések (többek között Aranyosrákos, Bágyon, Borszék, Csatószeg, Csíkkozmás, Csíkszentimre, Csíkszentmárton, Csikborzsova, Csíksomortán, Csíkszentmiklós, Csíkszentmihály, Csíksomlyó, Csiktaploca, Csegez, Csobotfalva, Kápolnásfalu, Lázárfalva, Mészkö, Szék, Szárhegy, Sinfalva, Várfalva) helynévanyagát is megtalálhatjuk (CSOMORTÁNI 2005b, 2006, 2007, 2008c; GYÖRGY 2011; HINTS 2004; JANITSEK 2004, 2007, 2009, 2010, 2012). JANITSEK JENŐ (2005) Sztánáról írott településmonográfiájában a neveket tárgyaló fejezetben (76–122) ismertette a település bel- és külterületi helyneveit. CS. NAGY LAJOS (2003) Tordatúr, PÁL HELÉN (2005) a bukovinai Istensegíts helyneveit ismertette. PÁL (2008b) a bukovinai székely falvak helyneveiben az idegen nyelvi hatásokat is vizsgálta. A moldvai csángó helynevek lexikális és morfológiai elemzését N. CSÁSZI ILDIKÓ (2007, 2010) végezte el. A moldvai helyneveket a nyelvi ideológiák tükrében BODÓ CSANÁD (2014) mutatta be. Az erdélyi településnevekkel MURÁDIN LÁSZLÓ (2000, 2003) foglalkozott. BARTOS-ELEKES ZSOMBOR a helységneveket a romániai köztudatban figyelte meg (2002), majd monográfiájában (2013) a térképi névírás elméleti és gyakorlati ismereteit, történeti vonatkozásait mutatta be a 19. és 20. századi Erdélyben. FARKAS TAMÁS (2008) két háromszéki településnévről (Kilyén, Szotyor) értekezett. CSOMORTÁNI MAGDOLNA (2014b) a nyelvi tervezés szempontjából vizsgálta meg a romániai magyar kisebbségi helységneveket.

BURA LÁSZLÓ a *Szatmárnémeti* név etimológiájával foglalkozott (2003), és megvizsgálta a település öt évszázadának (1500–2000) utcanévváltozásait (2007), közölte (két kötetben) Szatmár megye kül- és belterületi helyneveit (2008), valamint helységneveinek etimológiáját (2011^{2b}), majd válogatott tanulmánykötetben közzétette korábban megjelent névtani cikkeit (2013: 7–150). A román közterületneveket SÓFALVI KRISZTINA (2008) vizsgálta a két világháború közti időszak romániai magyar napilapjaiban. A Körösök vízneveit funkcionális-szemantikai, lexikális-morfológiai szempontból KISS MAGDALÉNA (2012a, 2012b, 2014) elemezte. Az erdélyi magyarság csillagnévhasználatával, a csillagok, csillagképek magyar népi neveivel ZSIGMOND GYÖZÖ (2005) foglalkozott.

Egyes szerzők a földrajzi köznevek vizsgálatára fektették a hangsúlyt. PÉTER SÁNDOR (2007, 2008) a felső-háromszéki helynevekben előforduló térszínformaneveket és vízrajzi közneveket vizsgálta, áttekintette a térszínformanév-kutatás történetét, majd a helynév-alkotó térszínformanevek megterheltségével, jelentésével, morfológiai szerkesztésével foglalkozott. N. CSÁSZI ILDIKÓ (2008) öt moldvai magyar település helyneveiben lexikai, morfológiai és névföldrajzi szempontból elemezte a vízrajzi és domborzati neveket. BÁBA BARBARA (2010) a romániai magyar nyelvjárásokban figyelte meg a földrajzi köznévi fogalmak megnevezési rendszerének tagoltságát, majd NEMES MAGDOLNÁVAL együtt kiadta a Magyar földrajzi köznevek tárá (2014), amelyben határon túli forrásokból (elsősorban tájszótárakból), romániai, szlovákiai, szerbiai, ukrainai, horvátországi, ausztriai és szlovéniai településekről is közölték a földrajzi közneveket.

A megjelenésre váró munkák közül meg kell említenünk BÁRTH M. JÁNOS 2010-ben megvédett PhD-dolgozatát: Székelyföldi történeti helynevek nyelvi elemzése. Névöldrajzi vizsgálatok Szabó T. Attila Helynévtörténeti Adattárában. Az Olló számítógépes szoftver (alkotói: VARGHA FRUZSINA és VÉKÁS DOMOKOS, vö. VARGHA 2010) segítségével a szerző nagyszámú helynév nyelvi és névföldrajzi elemzését végezte el (vö. BÁRTH M. 2006, 2008). A munka SZABÓ T. ATTILA erdélyi történeti helynévgyűjtésére épül, mely 11 kötetben jelent meg (HAJDÚ et al. 2001–2010; I. még BÁRTH M. szerk. 2006). BÁRTH M. JÁNOS a történeti Udvarhely, Csík és Háromszék vármegye településeinek névanyagát

rendezte a fenti szoftverrel, ezzel a Székelyföld legnagyobb részét lefedő adatbázishoz jutott. A szerző a névadás területiségének, a „névjárások”-nak a nyelvjárásokhoz hasonló ábrázolási lehetőségére hívta fel a figyelmet. Korábban a nyelvjárás és névhasználat szoros kapcsolatáról, A romániai magyar nyelvjárások atlasza névtudományi jelentőségéről JUHÁSZ DEZSŐ (1999) számolt be.

2.2. Szlovákia. A szlovákiai magyar vonatkozású névtani kutatásokat VÖRÖS FERENC (2004b, VÖRÖS F. szerk. 2006) és BAUKO JÁNOS (2011a) foglalta össze, ezért a következőkben csak a 21. században kiadott monográfiákat, valamint az utolsó összefoglalás óta (2011) megjelent tanulmányokat, kiadványokat tekintjük át.

2003-ban jelent meg Helynév- és családnévvizsgálatok címen (KISS LAJOS szerkesztésében) KNEZSA ISTVÁN könyve, mely a szerző korábbi tanulmányait közölte. A Felvidéki családnévek című dolgozatát 1934-ben írta, nyomtatásban azonban csak ekkor jelent meg, négy régebbi tanulmánnyal együtt (KNEZSA 2003: 255–349). A szerző a 16–18. századi gömöri, honti és ugoccai összeírások alapján vizsgálta a magyar, szlovák és kárpátukrán családnévek rendszerét.

VÖRÖS FERENC Családnév kutatások Szlovákiában (2004a) című monográfiájában négy felvidéki település családnéveinek szociolingvisztikai vizsgálatát végezte el. A két csallóközi (Balony, Diósförgőpatony) és két Nyitra-vidéki (Kis- és Nagycétyén) település mintegy százéves (1896–1999) családnévanyagát tizennégy szempont (időbeli, földrajzi, etnikai, dialektológiai, társadalmi, vallási és felekezeti, etimológiai, névélettani, névgyakorisági, a névadás indítéka, jelentéstani, szófajtnai, morfológiai, a nyelvi kifejezőeszköz) szerint elemezte. A Nyelvek és kultúrák vonzásában I–II. Személynevek a magyar nyelvterület északi pereméről című kétkötetes monográfiája (VÖRÖS F. 2011–2013) az előző munkának szerves folytatása és kiegészítője, hiszen ugyanannak a négy településnek és időszaknak a keresztnévei álltak vizsgálati középpontjában.

BAUKO JÁNOS Ragadványnév-vizsgálatok kétnyelvű környezetben. Négy szlovákiai magyar település ragadványnévrendszere (2009) című könyvében a szlovákiai magyarok ragadványnév-használatával foglalkozott. Vizsgálta az írott forrásokban található írásbeli ragadványneveket, az élőnyelvben használatos ragadványnevek névadási indítékait, a névanyagban fellelhető szociolingvisztikai, dialektológiai, etimológiai, névélettani, szófajtnai, morfológiai, stilisztikai sajátosságokat és a magyar–szlovák kétnyelvűségből adódó kontaktusjelenségeket. BAUKO az utóbbi években megjelent tanulmányaiban a szlovákiai magyarok személynévhasználatáról (2011b, 2011d; 2012a, 2012c; 2013a, 2013b, 2013c, 2013d; megj. e.), az álnevekről (2012g), a társadalom és a névhasználat kapcsolatrendszeréről (2011c, 2012d, 2012f), a magas-tátrai magyar és szlovák hegynevekről (2012b, 2012h), valamint a tulajdonnév identitásjelölő funkciójáról (2014) írt, s összevetette a magyar és a szlovák (szláv) névtani terminológiát (2012e). MISAD KATALIN (2011) a Szlovákiában élő magyar nemzetiségű nők, SIMON SZABOLCS (2012) a szlovákiai magyarok személynévhasználatának jellegzetességeiről írt.

TELEKINÉ NAGY ILONA egyik tanítványával, HORVÁTH ILDIKÓVAL együtt jelentette meg a Csilizköz földrajzi nevei (2000) című könyvet, mely a tájegységbe tartozó hét község történeti és jelenlegi helynévallományát ismertette. A névváltozás dinamikáját a 19. és 20. századi kataszteri térképek és telekkönyvek, valamint a helyszíni, élőszavas gyűjtés névanyaga is mutatja.

TÖRÖK TAMÁS *Zoboralja földrajzi nevei a történeti térképek tükrében* (2002a) című monográfiájában a 19. és 20. századi kataszteri térképeken fellelhető helynevek ortográfiájával, jelölési sajátosságaival foglalkozott, összehasonlította a magyar–szlovák helynévpárokat a fordítás és a névadás motívuma alapján. TÖRÖK (2012b) *Zoboralja és Alsó-Ipoly mente mikrotoponimáiban* vizsgálta a fordítási műveleteket. *Zoboralja helynévtípusait* N. CSÁSZI ILDIKÓ (2002) is elemezte. A bel- és külterületi helynevek összegyűjtése és feldolgozása egyéb különböző településeken, járásokban is megtörtént: Tardoskedd és Udvard (NAGY 2000), Dunaszerdahelyi járás (UNTI szerk. 2002), Ung vidéke (D. VARGA 2003), Gúta (DOMBINÉ-LIBÁRDI 2003), Vásárút (TELEKI-PONGRÁCZ 2009), Alsó-Ipoly mente (TÖRÖK 2011).

ANGYAL LÁSZLÓ *A régi Nógrád vármegye településneveinek nyelvészeti vizsgálata* című könyvében (2011) a terület helységneveinek elemzésekor HOFFMANN ISTVÁN helynév-tipológiai modelljéből indult ki: funkcionális-szemantikai, lexikális-morfológiai és szintagmatikus szempontból vizsgálta a névanyagot. A magyar–szlovák helységnevpárok fordításával kapcsolatos kérdéseket is érintette. A településnevek etimológiai adattárában a tudományos néveredet mellett több, a nép ajkán élő népetimológiai névmagyarázat is olvasható. ANGYAL (2013) egy másik tanulmányában Nógrád megye település- és családneveinek körében vizsgálta a *-falu* névrészt és változatait.

Alsó-Ipoly mente helységneveinek történeti adatait és etimológiáját TÖRÖK TAMÁS (2012a) közölte. A szlovákiai magyar településnevek standardizálásával kapcsolatos kérdéseket SZABÓMIHÁLY GIZELLA több tanulmányában is érintette (2011a, 2011b, 2013a, 2013b). A szlovákiai intézmények magyar nevének standardizálásáról MISAD KATALIN (2012) értekezett. LANSTYÁK ISTVÁN (2013) a tulajdonnevekben fellelhető kontaktushatásokat vizsgálta.

A Magyar Nyelvtudományi Társaság Névtani tagozatának megalakulását (I. JUHÁSZ 2005) követően Szlovákiában több magyar névtani tanácskozásra került sor. A Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézete 2005. június 2–4. között Kolonban felvidéki névtani kutatásokat bemutató tanácskozást rendezett, melynek előadásai Vallanak a neveink múltjáról és jelenéről. Magyar névtani kutatások Szlovákiában címen jelentek meg (VÖRÖS F. szerk. 2006). Az intézet 2013-ban két névtani konferenciát szervezett: a Tulajdonnevek a fordítás és a kétnyelvűség kontextusában (BAUKO–BENYOVSZKY szerk. 2013) és A nevek szemiotikája (BAUKO–BENYOVSZKY szerk. 2014) címmel. Az utóbbi két konferencián az írói névadás témája is hangsúlyos helyet kapott. Ugyanezen évben (2013) Dunaszerdahelyen valósult meg A nyelvföldrajztól a névföldrajzig IV. A nyelvi kölcsönhatások és a személynevek című konferencia (VÖRÖS F. szerk. 2013). Szlovákiában a legutóbbi névtani tanácskozás 2014 novemberében Pozsonyban volt, a VÖRÖS FERENC és a pozsonyi magyar tanszék által szervezett rendezvény A nyelvföldrajztól a névföldrajzig V. Interetnikus kapcsolatok címet viselte (VÖRÖS F. szerk. megj. e.).

2.3. Szerbia. A vajdasági magyarok keresztnévadási szokásaival, a név identitásjelölő szerepével RAJSLI ILONA több tanulmányában is foglalkozott az utóbbi években (RAJSLI 2006a, 2006b, 2007a, 2007b, 2008, 2009). A mai vajdasági keresztnévadás sajátosságait KATONA ÁGNES (2012) foglalta össze. Történeti családneveket elemzett SZÜGYI FERENC (2010), aki a foglalkozást, mesterséget rejtő zentai családneveket vizsgálta a római katolikus egyház keresztelési anyakönyveiben (1795–1864).

A helynévgyűjtéseknek gazdag hagyományai vannak Szerbiában. A Vajdaság helységnevek földrajzi nevei címmel indított névtudományi sorozat első kötete – Bácsstopolya

és földrajzi neveinek adattára (PENAVIN–MATIJEVICS–MIRNICS szerk.) – 1975-ben látott napvilágot. A tervek szerint a Vajdaság területén minden magyarul beszélő községben össze kívánták gyűjteni a helyneveket. 2011-ben jelent meg a sorozat legutóbbi, 15. száma (RAJSLI ILONA szerk.), mely 27 bánáti helység helynévanyagát – a magyar nevek fellelhető szerb megfelelőit is – tartalmazza.

RAJSLI ILONA a helynévadásban fellelhető nyelvi kontaktusjelenségekről (2012a) és a párhuzamos helynévadásról (2012b) írt tanulmányokat.

A helységnevek témaköréről különálló konferenciát tartottak, melynek anyaga Délvidéki/vajdasági magyar helységnevek: tudományos tanácskozás címen jelent meg. A kötetben 18 szerző vonatkozó tanulmánya található (CSEHÁK–SZALMA–BOZÓKI szerk. 2000), melyekben a kisebbségi helységnévhasználattal kapcsolatos névpolitikai, névtervezési kérdésekről is olvashatunk.

Az államnevekről ÁGOSTON MIHÁLY írt, aki egyik tanulmányában a *Szerbia és Montenegró* államnévvel (2003), könyvében pedig az államnevek helyesírási kérdéseivel és kiejtésével foglalkozott (2004). Az utóbbi kiadványban ismertette a Föld minden államának nevét, bemutatta azok angol és francia megnevezését, illetve a latin betűs írásrend szerű államok eredeti (hivatalos) nevét vagy névváltozatait, továbbá az európai államoknak és az Európán kívüliek jelentős részének a német és a szerb megnevezését.

Névtani vonatkozású cikkeket is tartalmaz MOLNÁR CSIKÓS LÁSZLÓ *Nevek és szavak* nyomában (Nyelvművelő írások) című könyve (2001b). A szerző rövidebb írásaiban a helynevek rokonértelműségét, hasonlóságságát, az egyes helységnevek etimológiáját, a személynevek, földrajzi köznevek használatát tárgyalta (MOLNÁR CSIKÓS 2001b: 9–93), és más nyelvekbe (köztük a szerb, horvát) került magyar neveket is vizsgált (141–149). Más cikkében (MOLNÁR CSIKÓS 2011a) a vajdasági helységnevekkel foglalkozott.

2.4. Ukrajna. A kárpátaljai személynév kutatásokat KOVÁCS ANDRÁS (2008) tekintette át, ezért csak az azt követően megjelent munkákról teszünk említést. Kárpátalja családneveivel MIZSER LAJOS foglalkozott, aki az ezredfordulót követően több tanulmányában is az egykori Bereg vármegye családneveit vizsgálta (MIZSER 2009, 2010a, 2010b, 2010d, 2011a, 2011b, 2011–2013, 2012a, 2012b, 2013a, 2013b). A kárpátaljai magyar személynevek átírásának és használatának kérdésköréről BEREKSZÁSZI ANIKÓ és CSERNICKÓ ISTVÁN (2011) írt áttekintő tanulmányt. A kárpátaljai magyar személynévhasználatról BALLA ANDREA (2009a, 2009b, 2010) és KOVÁCS ANDRÁS (2011) is foglalkozott. GÖRÖG NIKOLETT (2014a) a Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnázium diákjai körében végzett személynévvel kapcsolatos attitűdvizsgálatot. A kárpátaljai magyar névhasználat ukrainai névpolitikai vonatkozásait TÓTH MIHÁLY és CSERNICKÓ ISTVÁN (2009), VÖRÖS FERENC (2012), KOVÁCS ANDRÁS (2013) és GÖRÖG NIKOLETT (2014b) ismertette.

A kárpátaljai helynévkutatások történetét SEBESTYÉN ZSOLT (2008a) tekintette át, aki több önálló kiadványban tette közzé a kárpátaljai helynevekkel foglalkozó írásait. Össze gyűjtötte a Beregszászi járás tizenegy (2002) és Beregvidék tíz településének helyneveit (2003). A kataszteri térképek és birtokrészleti jegyzőkönyvek alapján feldolgozta Kárpátalja településeinek történeti helyneveit (2008b). 2010-ben jelentette meg Bereg megye (2010a), majd 2012-ben Máramaros megye helységneveinek etimológiai szótárát. Az utóbbi években több tanulmányában közölte helynévkutatásai eredményeit (SEBESTYÉN 2009a, 2009b, 2010b, 2010c, 2010d, 2010e, 2010f, 2010g, 2013). ÚR LAJOSsal együtt (SEBESTYÉN–ÚR 2014) elemezte Ung vármegye korai helységneveiben a többnévűséget

és a névosztódást. MIZSER LAJOS beregi és ugocsai helynevek változásait (2010c, 2010f) és ruszin falvak 19. századi prepozíciós helyneveit (2010e) vizsgálta. TÓTH TEODÓRA (2013) Dercen helynévrendszertani sajátosságait ismertette. KOCÁN BÉLA (2008, 2009, 2013a, 2013b) a történelmi Ugocsa vármegye ó- és középmagyar kori helyneveit gyűjtötte össze és dolgozta fel. DOBOS SÁNDOR (2011) levéltári források alapján közölte Beregszász természetes és mesterséges utcaneveit, s foglalkozott a kárpátaljai magyar helységnevekkel kapcsolatos névpolitikai, -tervezési kérdésekkel, kodifikációs kísérletekkel és eredményekkel (DOBOS 2014).

A kárpátaljai állatnévkutatókról ROJÁK VINCE (2008, 2009) számolt be.

2.5. Horvátország. UDVARI ISTVÁN (2003) egyik tanulmányában a történelmi személynevekről érkezett, a tereziánus úrbérrendezés idejéből közölte Bács vármegyei szerb és horvát községek előljáróinak keresztnéveit. Az utóbbi évtizedekben a horvátországi magyarság tulajdonneveivel elsősorban PATAKY ANDRÁS foglalkozott. Baranya helyneveit két könyvében tárgyalta (1992, 2003). Délkelet-Baranya (Drávaszög) hat évszázados településtörténete, lakosságának nemzetiségi összetétele és változásai című monográfiájában (2009) a helység- és családnévek elemzésének szánt egy-egy fejezetet. Ismertette továbbá az 1696-os török adóösszeírásokban és az 1554–1752 közötti vármegyei háziadó-összeírásokban szereplő adófizetők személyneveit (a településnevekkel együtt).

2.6. Ausztria. ZELLIGER ERZSÉBET a felső-ausztriai magyar diaszpóra nyelvhasználatának vizsgálata kapcsán foglalkozott a névadási szokásokkal (1999), valamint a névadás és identitás közötti összefüggésekkel (2007), megállapítva, hogy a magyar identitás vállalásának, a magyarsághoz való tartozás érzelmi hátterének a generációnkénti változásán is lemérhető a magyar identitás elvesztésének a folyamata (ZELLIGER 2007: 232).

Az ausztriai magyar helynévhasználatról, a helynevek történelmi változásairól az V. Magyar Névtudományi Konferencián hallhattunk előadásokat (BECKL 1997, CZAPÁRI-VÁRNAI 1997). Az előmagyar és honfoglalás kori ausztriai és bajorországi helyneveket SOMOGYI LÁSZLÓ (2004) ismertette a burgenlandi magyarságról írott monográfiájában. A burgenlandi magyar helységneveket SZATHMÁRI ISTVÁN (2008) mutatta be. A magyar vonatkozású ausztriai helyneveket ZELLIGER ERZSÉBET (2010) elemezte.

2.7. Szlovénia. VARGA JÓZSEF az 1970-es évek végén kezdte el az akkori Jugoszláviában, ma a Szlovén Köztársaságban élő magyarság személyneveinek vizsgálatát. Kutatásának eredményeit többek között a Nyelvhasználat, névdivat (1999) és a Muravidéki személynevek (2003) című könyveiben közölte. Az utóbbi kiadványban a göcseji és őrsgyi szlovéniai magyar települések személynévanyagát (család-, kereszt-, bece- és ragadányneveit) elemezte (Göcsej tájegység 12 településének 5585 és az Őrség 8 helységének 1968, összesen 7553 személy nevét vizsgálta). A Varga József tiszteletére kiadott emlékkönyvben ZÁGORÉC-CSUKA JUDIT (2011) mutatta be a foglalkozásnévi eredetű muravidéki magyar családnéveket, a szlovén írásmód dominanciájára és a nevek identitáserősítő szerepére is utalva.

A helynevekkel foglalkozó önálló kötetek közül a legutóbb KASZÁS JÓZSEF (1995) A szlovéniai Lendva (Lendava) környékének helynevei című munkája jelent meg. Az ő-zés jelenségét Lendva környékének helyneveiben GUTTMANN MIKLÓS (1999) figyelte meg. A vendvidéki települések helynévanyagát, a helynevekben fellelhető nyelvi érintkezések hatását DITRÓI ESZTER (2013) vizsgálta.

2.8. A Kárpát-medencén kívüli magyarság. Néhány (korábbi) tanulmány a Kárpát-medencén túl élő diaszpóramagyarság névadási, névhasználati kérdéseivel foglalkozik. KONTRA MIKLÓS (1990: 105–112) a South Bend-i (USA) magyarok személynévhasználatáról, BARTHA CSILLA (1993) a detroiti magyarok családnév-módosításairól, ILLÉS-MOLNÁR MÁRTA (2010) a németországi, SZABÓ T. ANNAMÁRIA (2012) pedig a franciaországi magyarok keresztnévadásáról és névhasználatáról számolt be.

3. A határokon túli magyar névkutatás feladatai. A határokon túli magyar névkutatások sajátos témáikkal is gazdagítják a magyar névtudományt. Magyarország határain túl, a Kárpát-medencében kisebbségként élő magyarság névhasználatára jellemző a kétnyelvűség, hiszen kétnyelvű közösségként a tulajdonneveket nemcsak kisebbségi nyelvű (anyanyelvi), hanem államnyelvi formában is használják. A határokon túli magyar névkutatások egyik feladata a kétnyelvűség és névhasználat összefüggésrendszerének a vizsgálata a névkontaktológiai jelenségek, a kisebbség-többség névhasználatában megfigyelhető eltérések, hasonlóságok, kontaktushatások feltárása.

Újszerű kutatási területnek ígérkezik a vizuális tulajdonnév-használat, a névszemiotikai tájkép vizsgálata (vö. BAUKO 2015). A névtáblákon, a köztereken lévő feliratokon, különböző felületeken (pl. plakátokon, falfelületeken, sarköveken, táblókon) szereplő tulajdonnevek (elsősorban személy-, hely- és intézménynevek) alkotják egy adott térség névszemiotikai tájképét. Ezek információt közölnek a lakosság nyelvi összetételéről, a nyelvek státusáról, a névpolitikáról. Kétnyelvű környezetben a kisebbségi (magyar) nyelven feltüntetett tulajdonnevek (egyéb feliratok) növelik a magyar nyelv presztízsét.

Különbőféle pályázatok is motiválhatják határon túli névtani munkák megszületését. A Nemzeti Erőforrás Minisztérium és az Anyanyelvápolók Szövetsége által meghirdetett Régi magyar mesterségek – családnéveink tükrében című pályázatra Romániából, Szerbiából, Szlovéniából és Ukrajnából is küldtek pályamunkákat, és a Helyneveink érdekeségei, tanulságai, népi magyarázatai megnevezésű pályázatra a 145 pályamű közül több mint negyven a határokon túlról érkezett be, nagyrészt Erdélyből, de Szerbiából, Szlovákiából, Szlovéniából és Ukrajnából is (l. BALÁZS–GRÉTSY szerk. 2010, 2013).

Az országon belül és a határokon túl is szükséges a névkutatók együttműködése (vö. FARKAS 2015, kötetünkben). A határon túli kutatóhelyek (bővebben l. CSERNICSKÓ–PAPP–PÉNTEK–SZABÓMIHÁLY 2005: Ukrajna, Szerbia és Montenegró, Románia, Szlovákia; KOLLÁTH–Z. SZENTESI–SZOTÁK 2005: Szlovénia, Horvátország, Ausztria) együttműködésével valósult meg a tulajdonnevek határtalanításával és standardizálásával kapcsolatos A korpusztervezés problémái kétnyelvűség helyzetben megnevezésű projekt az MTA Domus pályázat keretében 2010-ben. A program felelőse SZABÓMIHÁLY GIZELLA,² a Gramma Nyelvi Iroda (Szlovákia) vezetője volt. A kutatásnak a Termini-kutatóhálózathoz tartozó műhelyekből a következő résztvevői és régiós koordinátorai voltak: Szabó T. Attila Nyelvi Intézet (Románia): BARTOS-ELEKES ZSOMBOR, CSOMORTÁNI MAGDOLNA, ERDÉLY JUDIT; Gramma Nyelvi Iroda (Szlovákia): MISAD KATALIN, SZABÓMIHÁLY GIZELLA; Hodinka Antal Intézet (Ukrajna): HÍRES-LÁSZLÓ KORNÉLIA; Imre Samu Nyelvi Intézet (Ausztria): HORVAT LIVIJA, KELEMEN LÁSZLÓ, KOVÁCS LEA; vajdasági munkatárs:

² Köszönöm SZABÓMIHÁLY GIZELLÁnak, hogy a kutatási projekt leírását rendelkezésemre bocsátotta.

MOLNÁR CSIKÓS LÁSZLÓ. A kutatás két főbb – a hely- és az intézménynevek standardizálását magába foglaló – altémában történt, s a résztvevők az eredmények hasznosítását a következőkben jelölték meg.

A Kárpát-medencei magyar helynévanyag újstandardizálása terén, ha valóban sikerül egységes, minden érintett fél részére elfogadható helységnévjegyzéket létrehozni, elsősorban egyszerűbbé válik az adatbázisokban való keresés, a település azonosítására nemcsak a többségi név, hanem a magyar név is alkalmas lesz. A jegyzék révén valószínűleg javul e magyar helynevek ismertsége mind Magyarországon, mind az érintett országokban élő magyarok körében. Mindez a magyar helynévanyag rehabilitációját és stabilizálódását hozza magával.

Az intézménynév-standardizálás kisebbségi helyzetben szintén fontos feladatnak tekintendő. Az egységes intézménynév-jegyzékek segítséget nyújtanak a fordítóknak, a sajtó munkatársainak, a közigazgatásban dolgozóknak stb. abban, hogyan említsenek magyarul egy-egy intézményt. Mindez a jelenlegi bizonytalanságot okozó változatosság csökkentését eredményezi majd, miáltal megszilárdul a magyar intézménynév (illetve annak rövidítése), ennek következtében az adott régióban élő magyarok körében a magyar név elterjed, s felváltja a jelenlegi államnyelvű nevet.

A határokon túl élő névkutatóknak az adott ország névkutatóival való szakmai kapcsolattartása sem elhanyagolandó, hiszen nemcsak a kisebbségi névhasználattal foglalkozó kutatásokba kaphatnak betekintést a „többségi” nemzet képviselői (és fordítva), hanem jobb esetben befolyásolhatják a névtervezési, névpolitikai döntéseket, s közös névtani projektekben is részt vehetnek. Szlovákiában például a Szlovák Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézete Névtani Bizottságának kezdeményezésére megkezdődtek a szlovák névtani terminológiai szótár előmunkálatai. A terminusok feldolgozása számítógépes program segítségével történik, s az adatbázis tartalmazza majd a terminust, annak szinonimáit, fölérendelt terminusát (ha van), a terminus eredetét, idegen nyelvi megfelelőit (így a magyarokat is), a terminus meghatározását, a vonatkozó példákat, a terminussal foglalkozó szakirodalmi hivatkozásokat és egyéb megjegyzéseket.

Kíváncsú lenne, hogy a névtannal foglalkozó kutatók szorosan együttműködjenek egyéb tudományterületek képviselőivel is. A különböző társtudományok (irodalom-, történet-, hit-, jog- és földrajztudomány, néprajz, pszichológia, szociológia stb.; vö. HAJDÚ 2003: 38–45) képviselőit bevonhatnánk a névtani kutatási projektekbe. Példaként említem, hogy a nyitrai egyetemen ilyenekbe a nyelvészekon kívül az irodalmárok is aktívan bekapcsolódnak (l. BAUKO–BENYOVSZKY szerk. 2013, 2014), mivel az írói névadás az irodalomtudomány művelői részére is érdekes kutatási területnek bizonyul.

Feleltébb fontosnak tartom a tulajdonnévanyagot feldolgozó névtani munkákról szóló összefoglalók, áttekintések, bibliográfiai adatok közlését. A határokon túli magyar névtani kutatások bibliográfiáját jó lenne országonként összegyűjteni, közölni és folyamatosan frissíteni. A Magyar Nyelvtudományi Társaság Névtani tagozatának honlapján, amelyen már olvasható néhány kutató publikációs listája (a 2009-ig megjelent tanulmányokat tartalmazza), elérhetővé válhatna további névkutatók személyes szakirodalm-jegyzéke, illetve a határon belül és kívül megjelent névtani bibliográfia is.

Fontosnak tartom az egyetemeken a névtan/onomasztika tantárgy oktatását, amelynek köszönhetően közvetíthetjük a névtudomány eredményeit, s a hallgatókat is bevonhatjuk a kutatói tevékenységbe. Példaként említem, hogy a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézete (mind az oktatók, mind a hallgatók

részeről) részt vesz a szlovákiai magyar vonatkozású névtani kutatásokban, és fontos szerepet vállal a határon túli magyar névhasználat sajátosságainak feltárásában. Az utóbbi évtizedben az itt tanuló egyetemisták mintegy száz névtani dolgozatot írtak és védtek meg (vö. BAUKO 2010a, 2010b is). A névtudomány oktatásának jelentőségével kapcsolatban KISS JENŐ írja, hogy a tulajdonneveknek helyük kell, hogy legyen a közoktatás minden szintjén. A nevek az életünk szerves részei. A tulajdonnevekhez fűző és fűződő viszony az egyik nyelvi és társadalom(lélektan)i alapélményünk. A nevek a történelem, a művelődéstörténet tanúi, vizsgálatukkal egy-egy kisebb-nagyobb közösség elmúlt életéről és jelenéről adhatunk számos információt (KISS J. 2001: 290–291).

Hivatkozott honlapok

A moldvai csángók bibliográfiája: [http://csangobibliografia.adatbank.transindex.ro/beta/print.\[-\]php?szaks=P.5](http://csangobibliografia.adatbank.transindex.ro/beta/print.[-]php?szaks=P.5).
 Erdélyi Digitális Adattár: <http://eda.eme.ro>
 Magyar Digitális Helynévtár: <http://mnytud.arts.unideb.hu/mdh>
 Magyar Névarchívum: <http://mna.unideb.hu>
 Magyar Nyelvtudományi Társaság Névtani Tagozata: <http://mnytud.arts.unideb.hu/nevtan>

Hivatkozott irodalom

- ÁGOSTON MIHÁLY 2003. Ki is a mi egyik szomszédunk? („Minek nevezzetek?”). *Magyar Nyelvőr* 127: 167–176.
- ÁGOSTON MIHÁLY 2004. *Államneveink írás- és ejtésmódja. Köznyelvünkben használt mai államneveink*. Magyar Szó, Újvidék.
- ANGYAL LÁSZLÓ 2011. *A régi Nógrád vármegye településneveinek nyelvészeti vizsgálata*. Nap Kiadó, Dunaszerdahely.
- ANGYAL LÁSZLÓ 2013. A »falu« névrész és változatai Nógrád megye településneveinek és családnéveinek körében. In: VÖRÖS FERENC szerk., *A nyelvöldrajztól a névföldrajzig IV. A nyelvi kölcsönhatások és a személynevek*. Savaria University Press, Szombathely. 185–199.
- BÁBA BARBARA 2010. Földrajzi köznévi fogalmak megnevezési rendszerének tagoltsága a romániai magyar nyelvjárásokban. *Helynévtörténeti Tanulmányok* 5: 235–244.
- BÁBA BARBARA – NEMES MAGDOLNA 2014. *Magyar földrajzi köznevek tára*. A Magyar Névarchívum Kiadványai 32. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen.
- BALÁZS-ARTH VALÉRIA 1997. A jugoszláviai magyar és a szerb személynévkutatás. In: B. GERGELY PIROSKA – HAJDÚ MIHÁLY szerk., *Az V. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai (Miskolc, 1995. augusztus 28–30)* 1–2. A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 209. Magyar Nyelvtudományi Társaság – Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Intézet, Budapest–Miskolc. 1: 72–76.
- BALÁZS GÉZA – GRÉTSY LÁSZLÓ szerk. 2010. *Régi magyar mesterségek – családnéveink tükrében*. Anyanyelvápolók Szövetsége – Tinta Könyvkiadó, Budapest.
- BALÁZS GÉZA – GRÉTSY LÁSZLÓ szerk. 2013. *Helyneveink érdekességei, tanulságai, népi magyarázatai*. Anyanyelvápolók Szövetsége – Tinta Könyvkiadó, Budapest.
- BALLA ANDREA 2009a. Név és identitás. Keresztnevek vizsgálata a kárpátaljai Nagydobrony községben. In: KARMACSI ZOLTÁN – MÁRKU ANITA szerk., *Nyelv, identitás és anyanyelvi nevelés a XXI. században*. PoliPrint Kiadó, Ungvár. 9–13.

- BALLA ANDREA 2009b. Nagydobrony családnevei a XX. század elejétől napjainkig. *Acta Beregsasiensis* 8: 79–90.
- BALLA ANDREA 2010. A rendszerváltások következményei a kárpátaljai magyar személynévhasználatban. In: HIRES-LÁSZLÓ KORNÉLIA – KARMACSI ZOLTÁN – MÁRKU ANITA szerk., *Nyelvi mítoszok, ideológiák, nyelvpolitika és nyelvi emberi jogok Közép-Európában elméletben és gyakorlatban*. Tinta Könyvkiadó – II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Hodinka Antal Intézete, Budapest–Beregszász. 394–397.
- BARTHA CSILLA 1993. Családnév-módosítások a detroiti magyarban. *Névtani Értesítő* 15: 41–44.
- BÁRTH M. JÁNOS 2006. Háromszéki helynevek nyelvészeti elemzése informatikai módszerekkel. *Helynévtörténeti Tanulmányok* 2: 207–217.
- BÁRTH M. JÁNOS szerk. 2006. *Emlékkönyv Szabó T. Attila születésének 100. évfordulójára*. Károli Gáspár Református Egyetem – Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest.
- BÁRTH M. JÁNOS 2008. Székelyföldi történeti helynevek névföldrajzi vizsgálata. In: BÖLCSKEI ANDREA – N. CSÁSZI ILDIKÓ szerk., *Név és valóság. A VI. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai (Balatonszárszó, 2007. június 22–24.)*. A Károli Gáspár Református Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékének Kiadványai 1. Károli Gáspár Református Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszéke, Budapest. 65–74.
- BÁRTH [M.] JÁNOS 2010. *Székelyföldi történeti helynevek nyelvi elemzése. Névföldrajzi vizsgálatok Szabó T. Attila Helynévtörténeti Adattárában*. Doktori (PhD) értekezés. ELTE BTK, Budapest.
- BARTOS-ELEKES ZSOMBOR 2002. Helységnevek a romániai köztudatban (az exonima és az endonima mezsgyéjén). *Geodézia és Kartográfia* 4: 19–24.
- BARTOS-ELEKES ZSOMBOR 2013. *Nyelvhasználat a térképeken (Erdély, 19. és 20. század)*. Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár.
- BÁTORI ISTVÁN 2014. Árpád-kori erdélyi településnevek névrendszertani vizsgálatának tanulságai. *Helynévtörténeti Tanulmányok* 10: 53–60.
- BAUKO JÁNOS 2006. Ragadványnév-kutatások Szlovákiában. In: VÖRÖS FERENC szerk., *Vallanak a neveink múltjáról és jelenéről. Magyar névtani kutatások Szlovákiában. Névtani konferencia Nyitra 2005. június 2–4*. A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 225. Magyar Nyelvtudományi Társaság – Konstantin Egyetem, Budapest–Nyitra. 110–124.
- BAUKO JÁNOS 2009. *Ragadványnév-vizsgálatok kétnyelvű környezetben. Négy szlovákiai magyar település ragadványnévrendszere*. Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem – Magyar Nyelvtudományi Társaság, Nyitra–Budapest.
- BAUKO JÁNOS 2010a. Névtani kutatások a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékén. In: KOZMÁCS ISTVÁN – VANČONÉ KREMMER ILDIKÓ szerk., *Tudomány az oktatásért – oktatás a tudományért. Közös jövőnk a nyelv I. Nyelvtudomány és pedagógia. A nyitrai magyar pedagógusképzés 50 éves évfordulója tiszteletére tartott nemzetközi konferencia előadásai*. Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem, Nyitra. 19–33.
- BAUKO JÁNOS 2010b. Névtani témájú dolgozatok a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékén (2000–2010). *Névtani Értesítő* 32: 173–177.
- BAUKO JÁNOS 2011a. Magyar névtani kutatások Szlovákiában. In: SZABÓMIHÁLY GIZELLA – LANSTYÁK ISTVÁN szerk., *Magyarok Szlovákiában VII. kötet. Nyelv*. Fórum Kisebbségkutató Intézet, Somorja. 469–486.
- BAUKO JÁNOS 2011b. A szlovákiai magyarok személynévhasználat. In: SZABÓMIHÁLY GIZELLA – LANSTYÁK ISTVÁN szerk., *Magyarok Szlovákiában VII. kötet. Nyelv*. Fórum Kisebbségkutató Intézet, Somorja. 407–422.
- BAUKO, JÁNOS 2011c. Výskumné oblasti socioonomastiky. In: VALENTOVÁ, IVETA ed., *Jazykovedné štúdie XXIX. Život medzi apelatívami a propriami*. Veda, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, Bratislava. 38–45.

- BAUKO, JÁNOS 2011d. Official and unofficial use of personal names among Slovakia Hungarians. In: VANČONÉ KREMMER, ILDIKÓ ed., *Language policy, dialect, and bilingualism. A focus on Hungarian language use in Slovakia*. Arany A. László Polgári Társulás, Nyitra. 113–133.
- BAUKO JÁNOS 2012a. A gasztroantroponimák szemiotikája. In: BALÁZS GÉZA – BALÁZS LÁSZLÓ – VESZELSZKI ÁGNES szerk., *Gasztroszemiotika. Az étkezés jelei*. Magyar Szemiotikai Társaság – ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 178–186.
- BAUKO, JÁNOS 2012b. Komparácia slovenských a maďarských oroným vo Vysokých Tatrách. In: OLOŠTIAK, MARTIN ed., *Jednotlivé a všeobecné v onomastike. 18. slovenská onomastická konferencia*. Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, Prešov. 180–190.
- BAUKO, JÁNOS 2012c. Investigation of nicknames in a bilingual environment. In: *Poznańskie Studia Polonistyczne, Seria Językoznawcza* 19: 105–118.
- BAUKO JÁNOS 2012d. Társadalom és névhasználat. In: SIMON SZABOLCS – TÖRÖK TAMÁS szerk., *A tudomány vonzásában. Köszöntő kötet a 70 éves Vörös Ottó tiszteletére*. Selye János Egyetem, Komárom. 41–56.
- BAUKO JÁNOS 2012e. A magyar és a szlovák (szláv) névtani terminológia összevetése. *Névtani Értesítő* 34: 157–166.
- BAUKO, JÁNOS 2012f. Society and name use. In: VANČONÉ KREMMER, ILDIKÓ ed., *Language policy, dialect, and bilingualism. A focus on Hungarian language use in Slovakia 2*. Institute for Minority Studies Centre for Social Sciences Hungarian Academy of Sciences, Győr. 13–26.
- BAUKO, JÁNOS 2012g. Krycie mená na internete. In: MÚCSKOVÁ, GABRIELA szerk., *VARIA XX: Zborník príspevkov z XX. kolokvia mladých jazykovedcov, Časť-Papiernička* 24. – 26. 11. 2010. SAV, Bratislava. 44–48.
- BAUKO JÁNOS 2012h. Magyar–szlovák hegynévpárok a Magas-Tátrában. *Fórum Társadalomtudományi Szemle* 14/3: 69–86.
- BAUKO JÁNOS 2013a. Kontaktusjelenségek a szlovákiai magyarok személynévhasználatában. In: VÖRÖS FERENC szerk., *A nyelvöldrajztól a névföldrajzig IV. A nyelvi kölcsönhatások és a személynévek*. Savaria University Press, Szombathely. 69–78.
- BAUKO JÁNOS 2013b. A keresztnévek használata magyar–szlovák kétnyelvű környezetben. In: BAUKO JÁNOS – BENYOVSZKY KRISZTIÁN szerk., *Tulajdonnevek a fordítás és a kétnyelvűség kontextusában*. Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kara, Nyitra. 5–27.
- BAUKO JÁNOS 2013c. Közösségi ragadványnevek használata a szlovákiai magyarok körében. In: KONTRA MIKLÓS – NÉMETH MIKLÓS – SINKOVICS BALÁZS szerk., *Elmélet és empiria a szociolingvisztikában. Válogatás a 17. Élőnyelvi Konferencia – Szeged, 2012. augusztus 30. – szeptember 1. – előadásaiból*. Gondolat Kiadó, Budapest. 55–68.
- BAUKO JÁNOS 2013d. A testi tulajdonságokra utaló személynévek szemiotikája. In: BALÁZS GÉZA szerk., *A test szemiotikája. Testjelek a mindennapokban és a művészetben*. Magyar Szemiotikai Társaság, Budapest. 81–92.
- BAUKO JÁNOS 2014. A tulajdonnév identitásjelölő funkciója. In: BAUKO JÁNOS – BENYOVSZKY KRISZTIÁN szerk., *A nevek szemiotikája*. Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kara – Magyar Szemiotikai Társaság, Nyitra–Budapest. 78–96.
- BAUKO JÁNOS 2015. Kétnyelvű névszemiotikai tájkép. In: BÁRTH M. JÁNOS – BODÓ CSANÁD – KOCSIS ZSUZSANNA szerk., *A nyelv dimenziói. Tanulmányok Juhász Dezső tiszteletére*. ELTE BTK, Budapest. Megjelenés alatt.
- BAUKO JÁNOS megj. e. A keresztnévadáást befolyásoló tényezők Szlovákiában a rendszerváltást követően. In: *A nyelvöldrajztól a névföldrajzig V. Interetnikus kapcsolatok*. Megjelenés előtt.
- BAUKO JÁNOS – BENYOVSZKY KRISZTIÁN szerk. 2013. *Tulajdonnevek a fordítás és a kétnyelvűség kontextusában*. Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kara, Nyitra.

- BAUKO JÁNOS – BENYOVSZKY KRISZTIÁN szerk. 2014. *A nevek szemiotikája*. Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kara – Magyar Szemiotikai Társaság, Nyitra–Budapest.
- BECKL JÁNOS MIKLÓS 1997. Ausztriai magyar helynevek a Várvidék (Burgenland) nélkül. In: B. GERGELY PIROSKA – HAJDÚ MIHÁLY szerk., *Az V. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai (Miskolc, 1995. augusztus 28–30)* 1–2. A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 209. Magyar Nyelvtudományi Társaság – Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Intézet, Budapest–Miskolc. 1: 323–330.
- BENKŐ LORÁND 1997. Névtudományunk (Megnyitó az V. Magyar Névtudományi Konferencián). In: B. GERGELY PIROSKA – HAJDÚ MIHÁLY szerk., *Az V. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai (Miskolc, 1995. augusztus 28–30)* 1–2. A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 209. Magyar Nyelvtudományi Társaság – Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Intézet, Budapest–Miskolc. 1: 5–9.
- BENŐ ATTILA 2011. Román eredetű családnevek a nyelvterület keleti régiójában. Eredetréteg, tipológia. In: VÖRÖS FERENC szerk., *A nyelvöldrajztól a névföldrajzig II. Családnév – helynév – kisebbségek*. Savaria University Press, Szombathely. 109–116.
- BENŐ ATTILA 2012a. A román eredetű családnevek kérdései. *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* 56: 53–60.
- BENŐ ATTILA 2012b. Gyakoribb román eredetű családneveink földrajzi elterjedtségének tanulságai. In: VÖRÖS FERENC szerk., *A nyelvöldrajztól a névföldrajzig III. Nyelvjárás – néprajz – művelődéstörténet*. Savaria University Press, Szombathely. 123–131.
- BENŐ ATTILA 2013. Román eredetű családnevek etimológiai és morfológiai kérdései. In: VÖRÖS FERENC szerk., *A nyelvöldrajztól a névföldrajzig IV. A nyelvi kölcsönhatások és a személynevek*. Savaria University Press, Szombathely. 169–175.
- BENŐ ATTILA megj. e. Román–magyar nyelvi kapcsolatok a családnevek tükrében. In: *A nyelvöldrajztól a névföldrajzig V. Interetnikus kapcsolatok*. Megjelenés előtt.
- BERECZ ÁGOSTON 2009. A családnév románsága a dualizmus kori erdélyi, illetve magyarországi román nemzeti elit önképében. In: FARKAS TAMÁS – KOZMA ISTVÁN szerk., *A családnév-változtatások története időben, térben, társadalomban*. Gondolat – Magyar Nyelvtudományi Társaság, Budapest. 263–272.
- BEREGSZÁSZI ANIKÓ – CSERNICKÓ ISTVÁN 2011. A kárpátaljai magyar személynevek átírásának és használatának kérdésköréről. *Magyar Nyelvőr* 135: 414–422.
- BODÓ CSANÁD 2014. *Magyarfalu*-tól *Csángliá*-ig. A moldvai magyar helynevek használatának ideológiai. *Névtani Értesítő* 36: 95–104.
- BOTÁR ISTVÁN 2008. Csík Árpád-kori településtörténetének kérdései a helynevek és a régészeti adatok fényében. *Helynévtörténeti Tanulmányok* 3: 71–94.
- BÖLCSKEI ANDREA – HAVAS PÉTER – SLÍZ MARIANN 2008. *A háromszéki Angyalos és Kökös család- és helynevei*. Magyar Névtani Dolgozatok 203. ELTE, Budapest.
- BURA LÁSZLÓ 2003. Szatmárnémeti neve, névelemeinek tanúságai. *Névtani Értesítő* 25: 36–40.
- BURA LÁSZLÓ 2007. *Öt évszázad utcanévei. Szatmárnémeti (Satu Mare) (1500–2000)*. Státus Kiadó, Szatmárnémeti.
- BURA LÁSZLÓ 2008. *Szatmár megye helynevei* 1–2. Státus Kiadó, Csíkszereda.
- BURA LÁSZLÓ 2011a. Családnevek művelődéstörténeti és nyelvészeti tanúságtétele. *Névtani Értesítő* 33: 49–58.
- BURA LÁSZLÓ 2011b. *Szatmár megye történeti-etimológiai helységnévtára*. Státus Kiadó, Csíkszereda.
- BURA LÁSZLÓ 2013. *A többszólamúság ösvényein*. Státus Kiadó, Csíkszereda.

- CZAPÁRI BEÁTA – VÁRNAI ZSUZSA 1997. Burgenland magyar helyneveinek történeti változásai. In: B. GERGELY PIROSKA – HAJDÚ MIHÁLY szerk., *Az V. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai (Miskolc, 1995. augusztus 28–30)* 1–2. A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 209. Magyar Nyelvtudományi Társaság – Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Intézet, Budapest–Miskolc. 1: 335–338.
- N. CSÁSZI ILDIKÓ 2002. *Zoboralja helynévtípusainak vizsgálata*. Doktori (PhD) értekezés. ELTE BTK, Budapest.
- N. CSÁSZI ILDIKÓ 2007. Moldvai csángó helynevek lexikális és morfológiai elemzése. In: BENŐ ATTILA – FAZAKAS EMESE – SZILÁGYI N. SÁNDOR szerk., *Nyelvek és nyelvváltozatok. Köszöntő kötet Péntek János tiszteletére*. Anyanyelvápolók Erdélyi Szövetsége, Kolozsvár. 1: 230–247.
- N. CSÁSZI ILDIKÓ 2008. *Vízrajzi és domborzati nevek névföldrajzi vizsgálata (öt moldvai magyar település helyneveiben)*. In: BÖLCSKEI ANDREA – N. CSÁSZI ILDIKÓ szerk., *Név és valóság. A VI. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai. (Balatonszárszó, 2007. június 22–24.)*. A Károli Gáspár Református Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékének Kiadványai 1. Károli Gáspár Református Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszék, Budapest. 115–123.
- N. CSÁSZI ILDIKÓ 2010. Névközlő lexémák a moldvai belterületi helynevekben. In: P. LAKATOS ILONA – SEBESTYÉN ZSOLT szerk., *Emlékkönyv Mező András tiszteletére*. Bessenyei Könyvkiadó, Nyíregyháza. 93–101.
- CSEHÁK KÁLMÁN – SZALMA JÓZSEF – BOZÓKI ANTAL szerk. 2000. *Délvidéki/vajdasági magyar helységnevek: tudományos tanácskozás*. Vajdasági Magyar Tudományos Társaság, Újvidék.
- CERNICKÓ ISTVÁN – PAPP GYÖRGY – PÉNTÉK JÁNOS – SZABÓMIHÁLY GIZELLA 2005. A szomszédos országok magyarnyelvi kutatóállomásairól. *Magyar Nyelv* 101: 105–113.
- CSOMORTÁNI MAGDOLNA 1992. Erdélyi magyar helynévkutatásunk jelene. *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* 26/1: 115–117.
- CSOMORTÁNI MAGDOLNA 1996. A romániai magyar helynévkutatás néhány időszaki kérdése. *Erdélyi Múzeum* 58/3–4: 338–343.
- CSOMORTÁNI MAGDOLNA 2000. *Csik helynevei. Toponimele zonei Ciucului* 1–3. Doktori (PhD) értekezés. Babeş-Bolyai Tudományegyetem BTK, Kolozsvár.
- CSOMORTÁNI MAGDOLNA 2004a. Karcfalva helynevei I. *Magyar Nyelvjárások* 42: 180–203.
- CSOMORTÁNI MAGDOLNA 2004b. Névgyűjtés és feldolgozás Erdélyben. In: FARKAS FERENC szerk., *Magyar névtani kutatások itthon és határainkon túl. Névtani tanácskozás Jászberényben, 2003. október 14–18*. Magyar Nyelvtudományi Társaság – Szent István Egyetem Jászberényi Főiskolai Kar – TIT Jászvári Szervezete – Jászok Egyesülete, Budapest. 152–160.
- CSOMORTÁNI MAGDOLNA 2005a. Karcfalva helynevei II. *Magyar Nyelvjárások* 43: 173–211.
- CSOMORTÁNI MAGDOLNA 2005b. Öt alsíki település helynevei. *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* 49: 139–158.
- CSOMORTÁNI MAGDOLNA 2006. A Hargita Megyei Csíkszentmihály község helynevei. *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* 50: 139–154.
- CSOMORTÁNI MAGDOLNA 2007. A Hargita megyei Csíksomlyó, Csíktaplóca és Csobotfalva helynevei. *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* 51: 137–148.
- CSOMORTÁNI MAGDOLNA 2008a. Csíki lakott területi nevek nyelvi elemzése. *Magyar Nyelvjárások* 46: 155–186.
- CSOMORTÁNI MAGDOLNA 2008b. Észrevételek a csíki helynevek lexikális-morfológiai szerkezetének változásairól. *Helynévtörténeti Tanulmányok* 3: 165–177.
- CSOMORTÁNI MAGDOLNA 2008c. A Hargita megyei Csíkborszóva, Csíksomortán, Csíkszentmiklós helynevei. *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* 52: 89–99.
- CSOMORTÁNI MAGDOLNA 2009a. A Hargita megyei Csíkcsekefalva helynevei. *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* 53: 67–70.

- CSOMORTÁNI MAGDOLNA 2009b. Csíki mikrotoponímiai rendszerek népetimológiás változásai. *Helynévtörténeti Tanulmányok* 4: 47–71.
- CSOMORTÁNI MAGDOLNA 2012. A csíki domborzati névrendszer regionális arculata. *Helynévtörténeti Tanulmányok* 7: 39–52.
- CSOMORTÁNI MAGDOLNA 2013. A szép melléknév Erdélyi magyar szótörténeti tárbeli helynévadalakairól. In: BENŐ ATTILA – FAZAKAS EMESE – KÁDÁR EDIT szerk., „...hogyan legyen a víznek lefolyása...” *Köszöntő kötet Szilágyi N. Sándor tiszteletére*. Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár. 85–87.
- CSOMORTÁNI MAGDOLNA 2014a. A romániai magyar kisebbségi helységnév a nyelvi tervezés érdeklődési körében. *Névtani Értesítő* 36: 81–93.
- CSOMORTÁNI MAGDOLNA 2014b. A helynévi szinonímia csíki szinkron mikrotoponímiai rendszerek tanúsága alapján. *Helynévtörténeti Tanulmányok* 10: 61–71.
- CSOMORTÁNI MAGDOLNA 2014c. A kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Magyar és Általános Nyelvészeti Tanszéke könyvtárának névtani tárgyú kéziratai. *Névtani Értesítő* 36: 185–197.
- DITRÓI ESZTER 2013. Nyelvi érintkezések hatása a helynévmintákra – vendvidéki esettanulmány. *Helynévtörténeti Tanulmányok* 9: 89–101.
- DOBOS SÁNDOR 2011. Levéltári források. Beregszász természetes és első mesterséges utcanevéről. *Acta Beregsasiensis* 1: 113–126.
- DOBOS SÁNDOR 2014. Magyar helységnevek Kárpátalján: kodifikációs kísérletek és eredmények (1989–2000). In: FEDINEC CSILLA – SZOTÁK SZILVIA szerk., *Közösség és identitás a Kárpát-medencében. Határhelyzetek*. A Balassi Intézet Márton Áron Szakkollégium Kutatói Szakkollégiumának Évkönyve 7. Balassi Intézet Márton Áron Szakkollégium, Budapest. 454–479.
- DOMBINÉ PÁCZER KATALIN – LIBÁRDI PÉTER 2003. *Gúta (Kolárovo) belterületi helynevei*. Magyar Névtani Dolgozatok 185. ELTE, Budapest.
- ETH. = HAJDÚ MIHÁLY et al. kiad. 2001–2010. *Szabó T. Attila erdélyi történeti helynévgyűjtése* 1–11. Magyar Nyelvtudományi Társaság, Budapest.
- FARKAS FERENC szerk. 2004. *Magyar névtani kutatások itthon és határainkon túl. Névtani tanácskozás Jászberényben, 2003. október 14–18.* Magyar Nyelvtudományi Társaság – Szent István Egyetem Jászberényi Főiskolai Kar – TIT Jászszági Szervezete – Jászok Egyesülete, Budapest.
- FARKAS TAMÁS 2007. A Kárpát-medence magyar helyneveinek használatáról. In: BENŐ ATTILA – FAZAKAS EMESE – SZILÁGYI N. SÁNDOR szerk., *Nyelvek és nyelvváltozatok. Köszöntő kötet Péntek János tiszteletére*. Anyanyelvápolók Erdélyi Szövetsége, Kolozsvár. 1: 275–284.
- FARKAS TAMÁS 2008. Két háromszéki településnévről. *Kilyén, Szotyor és ami körülöttük van*. *Helynévtörténeti Tanulmányok* 3: 53–69.
- FARKAS TAMÁS 2015. A nemzetközi névkutatás és magyar kapcsolatai. In: FARKAS TAMÁS – SLÍZ MARIANN szerk., *Magyar névkutatás a 21. század elején*. Magyar Nyelvtudományi Társaság – ELTE Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet, Budapest.
- FARKAS TAMÁS – ZÁNTÓ EDINA 2008. *A háromszéki Kilyén és Szotyor család- és helynevei*. Magyar Névtani Dolgozatok 202. ELTE, Budapest.
- N. FODOR JÁNOS 2012. Családnevek történeti tanulságai Partium késő középkori és újkori névanyaga alapján. *Helynévtörténeti Tanulmányok* 7: 143–158.
- N. FODOR JÁNOS – F. LÁNCZ ÉVA 2011. A Történeti magyar családnévatalasz előmunkálatairól. *Névtani Értesítő* 33: 175–190.
- FODOR KATALIN 1999. A névdivat változása a moldvai csángóknál. *Névtani Értesítő* 21: 232–235.
- B. FODOR KATALIN 2011. Moldvai családnevek. In: VÖRÖS FERENC szerk., *A nyelvöldrajztól a névföldrajzig II. Családnév – helynév – kisebbségek*. Savaria University Press, Szombathely. 117–126.

- B. GERGELY PIROSKA 1997. Az újabb kori magyar személynév-szintézisek megalapozása. In: B. GERGELY PIROSKA – HAJDÚ MIHÁLY szerk., *Az V. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai (Miskolc, 1995. augusztus 28–30)* 1–2. A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 209. Magyar Nyelvtudományi Társaság – Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Intézet, Budapest–Miskolc. 1: 10–23.
- B. GERGELY PIROSKA 2003. *A felekezetek hatása az erdélyi keresztnévhasználatra a reformáció és ellenreformáció korában*. A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 219. Magyar Nyelvtudományi Társaság, Budapest–Miskolc.
- B. GERGELY PIROSKA 2004. A történeti személynév kutatás újabb eredményei. In: FARKAS FERENC szerk., *Magyar névtani kutatások itthon és határainkon túl. Névtani tanácskozás Jászberényben, 2003. október 14–18*. Magyar Nyelvtudományi Társaság – Szent István Egyetem Jászberényi Főiskolai Kar – TIT Jászszági Szervezete – Jászok Egyesülete, Budapest. 19–31.
- B. GERGELY PIROSKA 2005. *Kalotaszeg magyar kereszt- és becenevei*. Magyar Névtani Értekezések 1. ELTE Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet, Budapest–Miskolc.
- B. GERGELY PIROSKA 2007. Kalotaszeg történeti ragadványneveiről. In: BENŐ ATTILA – FAZAKAS EMESE – SZILÁGYI N. SÁNDOR szerk., *Nyelvek és nyelvváltozatok. Köszöntő kötet Péntek János tiszteletére*. Anyanyelvápolók Erdélyi Szövetsége, Kolozsvár. 1: 342–349.
- B. GERGELY PIROSKA 2009. Rózsák és Ruzsák Erdélyben. In: ZIMÁNYI ÁRPÁD szerk., *Emlékkönyv V. Raisz Rózsa tiszteletére*. Acta Academiae Paedagogicae Agriensis 36. Sectio Linguistica Hungarica. EKF Líceum Kiadó, Eger. 149–153.
- B. GERGELY PIROSKA 2011. Erdélyi mesterasszonyok megnevezési formái a 16–19. században. In: CSISZÁR GÁBOR – DARVAS ANIKÓ szerk., *Klárások. Tanulmánykötet Korompay Klára tiszteletére*. ELTE BTK Magyar Nyelvtörténeti, Szociolingvisztikai, Dialektológiai Tanszék, Budapest. 47–52.
- B. GERGELY PIROSKA 2012. Mesterségűző „asszonyemberek” megnevezései Erdélyben a 16–19. században. *Névtani Értesítő* 34: 9–16.
- GÖRÖG NIKOLETT 2014a. Névadási nézetek a tizenéves korosztályban. Egy beregszászi gimnazisták körében végzett vizsgálat tapasztalatai. In: FEDINEC CSILLA – SZOTÁK SZILVIA szerk., *Közösség és identitás a Kárpát-medencében. Határhelyzetek*. A Balassi Intézet Márton Áron Szakkollégium Kutatói Szakkollégiumának Évkönyve 7. Balassi Intézet Márton Áron Szakkollégium, Budapest. 221–241.
- GÖRÖG NIKOLETT 2014b. Személynevek használata Kárpátalján. In: BÓNA LÁSZLÓ – HAJDÚ ANIKÓ szerk., *Nemzet és kisebbség. Társadalomtörténeti változások a XIX–XX. században. Národ a menšina. Sociálnohistorické zmeny v XIX–XX. storočí*. TéKa, Komárno–Komárom. 331–342.
- GUTTMANN MIKLÓS 1999. Az ő-zés jelensége Lendva környékének helyneveiben. *Névtani Értesítő* 21: 407–410.
- GYÖRGY JÓZSEF 2011. A Hargita megyei Kápolnásfalu helynevei. *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* 55: 173–177.
- HAINDRICH HELGA ANNA 2014. A keresztnév mint az identitás szimbolikus jele. In: BAUKO JÁNOS – BENYOVSZKY KRISZTIÁN szerk., *A nevek szemiotikája*. Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kara – Magyar Szemiotikai Társaság, Nyitra–Budapest. 97–110.
- HAJDÚ MIHÁLY 1981a. Névtani témájú kéziratok a Néprajzi Múzeum Ethnológiai Adattárában. *Névtani Értesítő* 5: 103–112.
- HAJDÚ MIHÁLY 1981b. Személynév kutatásunk helyzete és feladatai. In: HAJDÚ MIHÁLY – RÁCZ ENDRE szerk., *Név és társadalom. A III. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai. (Veszprém, 1980. szeptember 22–24.)*. A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 160. Magyar Nyelvtudományi Társaság, Budapest. 17–32.

- HAJDÚ MIHÁLY 1989. A személynevek és az egyéb tulajdonnevek gyűjtése, kutatása (1980–1986). In: BALOGH LAJOS – ÖRDÖG FERENC szerk., *Névtudomány és művelődéstörténet. A IV. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai Pais Dezső születésének 100. évfordulóján. (Zalaegerszeg, 1986. október 8–10.)*. A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 183. Magyar Nyelvtudományi Társaság, Budapest. 47–61.
- HAJDÚ MIHÁLY 1997a. A moldvai csángók 1696. évi összeírásának névtani vizsgálata. In: PÉNTÉK JÁNOS szerk., *Szöveg és stílus. Szabó Zoltán köszöntése*. Babeş–Bolyai Tudományegyetem Magyar Nyelv és Kultúra Tanszék, Kolozsvár. 202–207.
- HAJDÚ MIHÁLY 1997b. A romániai magyar helynévgyűjtés. *Néprajzi Látóhatár* 6: 322–327.
- HAJDÚ MIHÁLY 2002. A magyar névkutatás helyzete. *Szörös Kő* 6: 36–41.
- HAJDÚ MIHÁLY 2003. *Általános és magyar névtan. Személynevek*. Osiris Kiadó, Budapest.
- HAJDÚ MIHÁLY 2004a. A csángó személynévkutatás. In: KISS JENŐ szerk., *Nyelv és nyelvhasználat a moldvai csángók körében*. A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 221. Magyar Nyelvtudományi Társaság, Budapest. 105–112.
- HAJDÚ MIHÁLY 2004b. Négy új helynévgyűjtemény a Fölvidékről. *Névtani Értesítő* 26: 220–225.
- HAJDÚ MIHÁLY 2006. A magyar névtudomány budapesti sorozatairól: Magyar Személynévi Adattárak, Magyar Névtani Dolgozatok. *Névtani Értesítő* 28: 217–230.
- HAJDÚ MIHÁLY 2008. Visszaemlékezés a Névtani Értesítő indulására. *Névtani Értesítő* 30: 157–165.
- HINTS MIKLÓS 1997. A romániai magyar helynévkutatás. In: B. GERGELY PIROSKA – HAJDÚ MIHÁLY szerk., *Az V. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai (Miskolc, 1995. augusztus 28–30)* 1–2. A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 209. Magyar Nyelvtudományi Társaság – Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Intézet, Budapest–Miskolc. 2: 388–392.
- HINTS MIKLÓS 2004. A Kolozs megyei Csegez, Bágyon és Sinfalva helynevei. *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* 48: 132–142.
- HOFFMANN ISTVÁN ed. 2001. *Selected Bibliography of the Onomastics of the Uralian Languages*. Onomastica Uralica 1b. Debrecen–Helsinki.
- HOFFMANN ISTVÁN 2002. A magyar névkutatás az ezredfordulón. In: HOFFMANN ISTVÁN – JUHÁSZ DEZSŐ – PÉNTÉK JÁNOS szerk., *Hungarológia és dimenzionális nyelvselemlélet. Előadások az V. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszuson*. K. n., Debrecen–Jyväskylä, 9–22.
- HOFFMANN ISTVÁN 2003. *Magyar helynévkutatás 1958–2002*. A Magyar Névtudományi Társaság Kiadványai 7. Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszéke, Debrecen.
- HORVÁTH ILDIKÓ – TELEKINÉ NAGY ILONA 2000. *Csilizköz földrajzi nevei*. Kalligram Könyvkiadó, Pozsony.
- ILLÉS-MOLNÁR MÁRTA 2010. Névasadás és névhasználat a németországi magyar szóróványban. *Névtani Értesítő* 32: 59–69.
- JANITSEK JENŐ 2004. A Kolozs megyei Várfalva és Aranyosrákos helynevei. *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* 48: 126–132.
- JANITSEK JENŐ 2005. *Sztána története és névanyaga*. Sztánai Füzetek 2. Művelődés – Szentimrei Alapítvány, Kolozsvár–Sztána.
- JANITSEK JENŐ 2007. A Kolozs megyei Mészkö helynevei. *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* 51: 149–152.
- JANITSEK JENŐ 2008. *A háromszéki Székföld jelenkori és történelmi hely- és családnevei*. Magyar Névtani Dolgozatok 201. ELTE, Budapest.
- JANITSEK JENŐ 2009. A Kolozs megyei Szék helynevei. *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* 53: 81–93.
- JANITSEK JENŐ 2010. A Hargita megyei Borszék helynevei. *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* 54: 97–99.

- JANITSEK JENŐ 2012. A Hargita megyei Szárhegy helynevei. *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* 56: 61–66.
- JUHÁSZ DEZSŐ 1999. A romániai magyar nyelvjárások atlasza névtudományi jelentőségéről. *Névtani Értesítő* 21: 395–400.
- JUHÁSZ DEZSŐ 2005. Megkezdte munkáját a Magyar Nyelvtudományi Társaság Névtani tagozata. *Névtani Értesítő* 27: 257–259.
- KASZÁS JÓZSEF 1995. *A szlovéniai Lendva (Lendava) környékének helynevei*. Magyar Névtani Dolgozatok 134. ELTE, Budapest.
- KATONA ÁGNES 2012. A mai vajdasági keresztnévadás sajátosságai. In: HATTYÁR HELGA – HUGYECZ ENIKŐ HENRIETT – KREPSZ VALÉRIA – VLADÁR ZSUZSA szerk., *A sokszínű alkalmazott nyelvészet. Segédkönyvek a nyelvészet tanulmányozásához* 147. Tinta Könyvkiadó, Budapest. 154–161.
- KISS JENŐ 2001. Szociolingvisztika, kutatás, oktatás. In: KOVÁTSNÉ DR. NÉMETH MÁRIA főszerk., *Tanulmánykötet*. Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kar, Győr. 285–291.
- KISS MAGDALÉNA 2012a. A Körösök magyar vízneveinek funkcionális-szemantikai elemzése. *Helynévtörténeti Tanulmányok* 8: 81–99.
- KISS MAGDALÉNA 2012b. Nyelvi érintkezések az Érmellék területén a víznevek tükrében. *Névtani Értesítő* 34: 93–100.
- KISS MAGDALÉNA 2014. A Körösök magyar és román vízneveinek lexikális-morfológiai elemzése. *Helynévtörténeti Tanulmányok* 10: 73–101.
- KNIEZSA ISTVÁN 2003. A magyar és szlovák családnevek rendszere. In: KNIEZSA ISTVÁN, *Helynév- és családnévvizsgálatok*. Kisebbségkutatás Könyvek. Lucidus Kiadó, Budapest. 255–349.
- KOCÁN BÉLA 2008. A középmagyar kori Ugocsa vármegye helyneveinek névrendszertani összefüggései. *Helynévtörténeti Tanulmányok* 3: 95–105.
- KOCÁN BÉLA 2009. A folyóvíznevek típusai és változásai Ugocsa vármegye 6- és középmagyar kori névanyagában. *Helynévtörténeti Tanulmányok* 4: 115–130.
- KOCÁN BÉLA 2013a. Ugocsa vármegye 6- és középmagyar kori településneveinek nyelvi rétegei. *Helynévtörténeti tanulmányok* 9: 19–29.
- KOCÁN BÉLA 2013b. *Helynévtörténeti vizsgálatok a régi Ugocsa vármegyében*. Doktori (PhD) értekezés. DE BTK, Debrecen.
- KOLLÁTH ANNA – Z. SZENTESI ORSOLYA – SZOTÁK SZILVIA 2005. Kiegészítés a szomszédos országok magyar nyelvi kutatóállomásairól szóló beszámolóhoz. *Magyar Nyelv* 101: 371–377.
- KONTRA MIKLÓS 1990. *Fejezetek a South Bend-i magyar nyelvhasználatból*. Linguistica Series A 5. MTA Nyelvtudományi Intézete, Budapest.
- KOVÁCS ANDRÁS 2008. Magyar személynév kutatás Kárpátalján. *Névtani Értesítő* 30: 203–210.
- KOVÁCS ANDRÁS 2011. Hogy hívnak? Adalékok a kárpátaljai magyar személynévhasználatához. In: HIRES-LÁSZLÓ KORNÉLIA – KARMACSI ZOLTÁN – MÁRKU ANITA szerk., *Nyelvi mítoszok, ideológiák, nyelvpolitika és nyelvi emberi jogok Közép-Európában elméletben és gyakorlatban*. Tinta Könyvkiadó – II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Hodinka Antal Intézete, Budapest–Beregszász. 386–393.
- KOVÁCS ANDRÁS 2013. A kárpátaljai magyar személynévadás az ukrainai nyelv- és névpolitika tükrében. In: VÖRÖS FERENC szerk., *A nyelvföldrajztól a névföldrajzig IV. A nyelvi kölcsönhatások és a személynévek*. Savaria University Press, Szombathely. 177–183.
- LANSZTYÁK ISTVÁN 2013. Kontaktushatás a tulajdonnevekben. In: VÖRÖS FERENC szerk., *A nyelvföldrajztól a névföldrajzig IV. A nyelvi kölcsönhatások és a személynévek*. Savaria University Press, Szombathely. 43–68.

- LELKES GYÖRGY 2004. A Kárpát-medence magyar hivatalos helységneveinek megállapítása a 20. század elejétől. In: BALÁZS GÉZA szerk., *A magyar nyelvi kultúra jelene és jövője* 1–2. Magyarország az Ezredfordulón. Stratégiai Tanulmányok a Magyar Tudományos Akadémián. Műhelytanulmányok. MTA Társadalomkutató Központ, Budapest. 1: 329–336.
- LELKES GYÖRGY 2011³. *Magyar helységnév-azonosító szótár*. Argumentum – KSH Könyvtár, Budapest.
- LELKES GYÖRGY 2013. A „Magyar helységnév-azonosító szótár” elkészítésének szempontjai és problémái. *Névtani Értesítő* 35: 55–70.
- MEZŐ ANDRÁS 1981. A Hungarológiai Intézet tudományos közleményeinek névtani vonatkozású cikkei. *Névtani Értesítő* 6: 85–90.
- MISAD KATALIN 2011. A magyar nemzetiségű nők névhasználatának jellegzetességei Szlovákiában. *Társadalmi Nemek Tudománya Interdiszciplináris eFolyóirat* 1/1: 138–154. [http://\[-\]tntefjournal.hu/vol1/iss1/10_misad.pdf](http://[-]tntefjournal.hu/vol1/iss1/10_misad.pdf) (2015. 02. 16.)
- MISAD KATALIN 2012. A szlovákiai intézmények magyar nevének standardizálásáról. *Fórum Társadalomtudományi Szemle* 14/3: 51–67.
- MIZSER LAJOS 2004. Családnévkutatás Kárpátalján. In: FARKAS FERENC szerk., *Magyar névtani kutatások itthon és határainkon túl. Névtani tanácskozás Jászberényben, 2003. október 14–18.* Magyar Nyelvtudományi Társaság – Szent István Egyetem Jászberényi Főiskolai Kar – TIT Jászsági Szervezete – Jászok Egyesülete, Budapest. 120–123.
- MIZSER LAJOS 2009. Történelem és családnév Kárpátalján. In: KARMACSI ZOLTÁN – MÁRKU ANITA szerk., *Nyelv, identitás és anyanyelvi nevelés a XXI. században*. PoliPrint Kiadó, Ungvár. 117–121.
- MIZSER LAJOS 2010a. Családnévkutatásaim az északkelet-magyarországi határ két oldalán. In: VÖRÖS FERENC szerk., *A nyelvföldrajztól a névföldrajzig. A 2010. június 8-i szombathelyi tanácskozás előadásai*. A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 234. Magyar Nyelvtudományi Társaság – NyME Savaria Egyetemi Központ, Budapest–Szombathely. 105–109.
- MIZSER LAJOS 2010b. Kis- és Nagybégány családnévei. *Acta Beregsasiensis* 2: 99–106.
- MIZSER LAJOS 2010c. Beregi és ugoccai helynevek változásai a történelem során. *Acta Beregsasiensis* 3: 25–28.
- MIZSER LAJOS 2010d. Román családnévek Bereg megyében. *Névtani Értesítő* 32: 31–34.
- MIZSER LAJOS 2010e. A praepositio szerepe a 19. századi ruszin helynévadásban. In: FÁBIÁN MIROSLAVA – HORVÁTH KATALIN szerk., *Jubileumi kötet Lizanec Péter professzor 80. születésnapjára*. Patent, Ungvár. 376–387.
- MIZSER LAJOS 2010f. Bereg megye korai helynevei. In: P. LAKATOS ILONA – SEBESTYÉN ZSOLT szerk., *Emlékkönyv Mező András tiszteletére*. Bessenyei Könyvkiadó, Nyíregyháza. 85–91.
- MIZSER LAJOS 2011a. Barabás vezetékei. In: KOLLÁTH ANNA – GRÓF ANNAMÁRIA szerk., *Szépbe szőtt hit... Köszöntő könyv Varga József tiszteletére. Muratáj 2010/1–2.* Maribori Egyetem Bölcsészettudományi Kar Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék – Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, Lendva, Maribor–Lendva. 162–169.
- MIZSER LAJOS 2011b. Helynévre utaló családnévek az északkelet-magyarországi határ mindkét oldalán. In: VÖRÖS FERENC szerk., *A nyelvföldrajztól a névföldrajzig II. Családnév – helynév – kisebbségek*. Savaria University Press, Szombathely. 135–139.
- MIZSER LAJOS 2011–2013. Bereg megye 1570. évi személynevei. *Magyar Nyelv* 107: 123–126, 251–254, 379–382, 507–510; 108: 121–124, 378–381, 505–510; 109: 123–126, 253–254, 375–382, 498–510.
- MIZSER LAJOS 2012a. A tájszavak hatása a történelmi Bereg megye családnévadására. In: VÖRÖS FERENC szerk., *A nyelvföldrajztól a névföldrajzig III. Nyelvjárás – néprajz – művelődéstörténet*. Savaria University Press, Szombathely. 143–148.

- MIZSER LAJOS 2012b. Beregi ruszin eredetű családnevek. *Névtani Értesítő* 34: 17–29.
- MIZSER LAJOS 2013a. A nyelvek egymásra hatása a Bereg megyei családnevekben. In: VÖRÖS FERENC szerk., *A nyelv földrajztól a névföldrajzig IV. A nyelvi kölcsönhatások és a személynevek*. Savaria University Press, Szombathely. 201–207.
- MIZSER LAJOS 2013b. Szlovák eredetű családnevek Bereg megyében. *Névtani Értesítő* 35: 179–194.
- MOLNÁR CSIKÓS LÁSZLÓ 2011a. Különleges magyar helységnevek. In: KOLLÁTH ANNA – GRÓF ANNAMÁRIA szerk., *Szépbe szőtt hit... Köszöntő könyv Varga József tiszteletére. Múráty 2010/1–2*. Maribori Egyetem Bölcsészettudományi Kar Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék – Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, Lendva, Maribor–Lendva. 270–276.
- MOLNÁR CSIKÓS LÁSZLÓ 2001b. *Nevek és szavak nyomában (Nyelvművelő írások)*. Jugoszláviai Magyar Művelődési Társaság, Újvidék.
- MURÁDIN LÁSZLÓ 2000. *Egyházi településnevek Erdélyben*. Erdélyi Gondolat Könyvkiadó, Székelyudvarhely.
- MURÁDIN LÁSZLÓ 2003. *Utak és nevek. Településnevek erdélyi utakon*. A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága, Budapest.
- MURÁDIN LÁSZLÓ 2005. *Erdélyi magyar családnevek*. Europrint, Nagyvárad.
- MURÁDIN LÁSZLÓ 2013. Az erdélyi magyar helynévgyűjtés eredményeinek falvankénti irodalma. *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* 57: 159–173.
- NAGY ENDRE 2000. *Tardoskedd és Udvard földrajzi nevei*. Notitia Historico-Ethnologica 2. Lilium Aurum, Dunaszerdahely.
- CS. NAGY LAJOS 2003. Tordatúr morfológiai szerkesztésű helyneveinek vizsgálata. *Névtani Értesítő* 25: 70–74.
- CS. NAGY LAJOS 2010. Székely becenév-alkotási módok Kriza János névgyűjteménye alapján. In: P. LAKATOS ILONA – SEBESTYÉN ZSOLT szerk., *Emlékkönyv Mező András tiszteletére*. Bessenyei Könyvkiadó, Nyíregyháza. 49–62.
- ÖRDÖG FERENC 2004. Személynévkutatásunk helyzete és feladatai. In: FARKAS FERENC szerk., *Magyar névtani kutatások itthon és határainkon túl. Névtani tanácskozás Jászberényben, 2003. október 14–18*. Magyar Nyelvtudományi Társaság – Szent István Egyetem Jászberényi Főiskolai Kar – TIT Jászvári Szervezete – Jászok Egyesülete, Budapest. 82–89.
- PÁL HELÉN 2005. A bukovinai Istensegítség helynevei. *Névtani Értesítő* 27: 179–188.
- PÁL HELÉN 2008a. Csernakeresztúr, Sándoregyháza és Székelykeve magyarjainak helynevei. *Névtani Értesítő* 30: 89–100.
- PÁL HELÉN 2008b. Idegen nyelvi hatások a bukovinai székely falvak helyneveiben. In: BÖLCSKEI ANDREA – N. CSÁSZI ILDIKÓ szerk., *Név és valóság. A VI. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai. (Balatonszárszó, 2007. június 22–24.)*. A Károli Gáspár Református Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékének Kiadványai 1. Károli Gáspár Református Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszék, Budapest. 211–216.
- PATAKY ANDRÁS 1992. *Baranya titkokat rejtő földrajzi nevei*. Jugoszláviai Magyar Művelődési Társaság, Újvidék.
- PATAKY ANDRÁS 2003. *Délkelet-Baranya a földrajzi nevek tükrében*. HunCro, Eszék.
- PENAVIN OLGA 1979. A Jugoszláviában folyó magyar névgyűjtés. *Névtani Értesítő* 2: 67–71.
- PENAVIN OLGA 1981. A Jugoszláviában folyó földrajzinév-kutatás (a Vajdaság helységeinek földrajzi nevei című sorozat I–V. kötetéről). In: HAJDÚ MIHÁLY – RÁCZ ENDRE szerk., *Név és társadalom. A III. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai. (Veszprém, 1980. szeptember 22–24.)*. A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 160. Magyar Nyelvtudományi Társaság, Budapest. 125–128.
- PENAVIN OLGA – MATIJEVICS LAJOS – MIRNICS JÚLIA szerk. 1975. *Bács-topolya és földrajzi neveinek adattára*. Minerva Könyvkiadó, Újvidék.

- PERGER IMRE 2013. A határon túli vasútállomások neve a vasúti utastájékoztatásban. *Névtani Értesítő* 35: 77–96.
- PÉTER SÁNDOR 2007. A felső-háromszéki földrajzi nevek kutatásának áttekintése. In: CZIPRIÁN-KOVÁCS LORÁND – KOZMA CSABA szerk., *Háromszékiek Háromszékről: társadalomtudományi írások*. Státus Kiadó, Sepsiszentgyörgy–Csíkszereda. 328–362.
- PÉTER SÁNDOR 2008. *Térszinformanevek és vízrajzi köznevek felső-háromszéki helynevekben*. Proserved Cathedra Kiadó, Sepsiszentgyörgy.
- PUSKAI MELINDA 2008. Tendenciák egy erdélyi város keresztnévállományának tükrében. In: BÖLCSKEI ANDREA – N. CSÁSZI ILDIKÓ szerk., *Név és valóság. A VI. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai. (Balatonszárszó, 2007. június 22–24.)*. A Károli Gáspár Református Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékének Kiadványai 1. Károli Gáspár Református Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszék, Budapest. 435–443.
- RAJSLI ILONA 2006a. Név és identitás. *Gondolatok idegen keresztneveink helyesírásáról és kiejtéséről*. *Hungarológiai Közlemények* 3: 75–82.
- RAJSLI ILONA 2006b. Nyelvi önazonosság tükröződése a vajdasági magyarok névadásában. *Hungarológiai Közlemények* 2: 36–46.
- RAJSLI ILONA 2007a. A keresztnévadási szokások változása Bácskában. *Névtani Értesítő* 29: 235–241.
- RAJSLI ILONA 2007b. Attitűdvizsgálatok a vajdasági keresztnévadás területén. *Hungarológiai Közlemények* 2: 40–51.
- RAJSLI ILONA 2008. Etimológia és identitás összefüggései a vajdasági magyarok utónévadásában. *Hungarológiai Közlemények* 4: 49–61.
- RAJSLI ILONA 2009. Divatjelenségek a vajdasági magyarok utónévadásában. *Hungarológiai Közlemények* 4: 31–44.
- RAJSLI ILONA szerk. 2011. *Bánáti földrajzi nevek*. Vajdaság helységeinek földrajzi nevei 15. Bölcsészettudományi Kar, Újvidék.
- RAJSLI ILONA 2012a. Nyelvi kontaktusok a helynévadásban. (Egy helynévtár feldolgozásának lehetőségei). In: ISPÁNOVICS CSAPÓ JULIANNÁ szerk., *Tudomány, módszer, argumentáció. Magyar Tudóstalálkozó 2012*. Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács, Szabadka. 13–17.
- RAJSLI ILONA 2012b. Párhuzamos névadás Pesty Frigyes bácskai helynévtárában. *Hungarológiai Közlemények* 4: 90–98.
- RANCZ TERÉZ 2009. A névadás motivációi Felső-Háromszéken és a név súlya az identitásjelölő faktorok rendszerében. *Névtani Értesítő* 31: 17–25.
- ROJÁK VINCE 2008. Magyar állatnévkutatás Kárpátalján. *Névtani Értesítő* 30: 211–212.
- ROJÁK VINCE 2009. Hat kárpátaljai magyar falu kecskenevei. *Névtani Értesítő* 31: 171–173.
- RUS FODOR DÓRA 2008. Névválasztás és névadás tordai magyar–román vegyes házasságokban. In: BÖLCSKEI ANDREA – N. CSÁSZI ILDIKÓ szerk., *Név és valóság. A VI. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai. (Balatonszárszó, 2007. június 22–24.)*. A Károli Gáspár Református Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékének Kiadványai 1. Károli Gáspár Református Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszék, Budapest. 461–467.
- S. SÁRDI MARGIT 2000. Nevek az ótordai temetőben. *Névtani Értesítő* 22: 53–78.
- SEBESTYÉN ZSOLT 2002. *A Beregszászi járás 11 településének helynevei*. Magyar Névtani Dolgozatok 178. ELTE, Budapest.
- SEBESTYÉN ZSOLT 2003. *Tíz település helynevei a kárpátaljai Beregvidékről*. Magyar Névtani Dolgozatok 183. ELTE, Budapest.
- SEBESTYÉN ZSOLT 2008a. Magyar helynévkutatás Kárpátalján. *Névtani Értesítő* 30: 195–202.
- SEBESTYÉN ZSOLT 2008b. *Kárpátalja településeinek történeti helynevei. A kataszteri térképek és birtokrészteli jegyzőkönyvek alapján*. Bessenyei Könyvkiadó, Nyíregyháza.

- SEBESTYÉN ZSOLT 2009a. Kárpátaljai helységnév-magyarázatok a Nagybereznai járásból. *Helynévtörténeti Tanulmányok* 4: 171–184.
- SEBESTYÉN ZSOLT 2009b. Kárpátaljai helységnév-magyarázatok a Volóci járásból. *Névtani Értesítő* 31: 199–208.
- SEBESTYÉN ZSOLT 2010a. *Bereg megye helységneveinek etimológiai szótára*. Bessenyei Könyvkiadó, Nyíregyháza.
- SEBESTYÉN ZSOLT 2010b. Perecseny. *Magyar Nyelv* 106: 344–346.
- SEBESTYÉN ZSOLT 2010c. Elpusztult falvak névmagyarázatai a történelmi Bereg megyéből. *Acta Beregsasiensis* 9: 107–114.
- SEBESTYÉN ZSOLT 2010d. Kárpátalja 1946-os helységnevei. In: P. LAKATOS ILONA – SEBESTYÉN ZSOLT szerk., *Emlékkönyv Mező András tiszteletére*. Bessenyei Kiadó, Nyíregyháza. 109–114.
- SEBESTYÉN ZSOLT 2010e. A történelmi Bereg megye -falva utótagú helységneveiről. *Helynévtörténeti Tanulmányok* 5: 139–149.
- SEBESTYÉN ZSOLT 2010f. Lokálpatriotizmus és nacionalizmus Munkács mai utcanéveiben. In: P. LAKATOS ILONA – PETHŐ JÓZSEF szerk., *Elméletek és módszerek II. Tanulmányok a nyelv- és az irodalomtudományok köréből*. A Nyíregyházi Főiskola Magyar Nyelvészeti Tanszékének kiadványai, Nyíregyháza. 87–100.
- SEBESTYÉN ZSOLT 2010g. Adalékok a Hetény helységnév eredetéhez. In: FÁBIÁN MIROSLAVA – HORVÁTH KATALIN szerk., *Jubileumi kötet Lizanec Péter professzor 80. születésnapjára*. Patent, Ungvár. 618–628.
- SEBESTYÉN ZSOLT 2012. *Máramaros megye helységneveinek etimológiai szótára*. Bessenyei Kiadó, Nyíregyháza.
- SEBESTYÉN ZSOLT 2013. Földrajzi köznevek Csopey László ruszin–magyar szótárában. *Acta Beregsasiensis* 1: 221–228.
- SEBESTYÉN ZSOLT – ÚR LAJOS 2014. Többnevűség és névosztódás Ung vármegye korai helységneveiben. *Névtani Értesítő* 36: 121–131.
- SIMON SZABOLCS 2012. Nyelvtervezés – névtervezés. Személynévhasználat és a szlovákiai magyarok. In: SIMON SZABOLCS – TÖRÖK TAMÁS szerk., *A tudomány vonzásában. Köszöntő kötet a 70 éves Vörös Ottó tiszteletére*. Selye János Egyetem, Komárom. 25–40.
- SÓFALVI KRISZTINA 2008. Román közterületnevek a két világháború közti időszak romániai magyar napilapjaiban. *Névtani Értesítő* 30: 101–115.
- SOMOGYI LÁSZLÓ 2004. *A burgenlandi magyarság. Történelem–földrajz–településforma–etnikum–szociálökönómia. Előmagyar és honfoglaláskori helyneveink Ausztriában és Bajorországban*. Burgenlandi Magyarok Népfőiskolája, Oberschützen/Felsőlövő.
- STEFUCA VIKTÓRIA 2008. A 14–15. századi moldvai oklevelekben előforduló magyar személy- és méltóságnevek. In: BÖLCSKEI ANDREA – N. CSÁSZI ILDIKÓ szerk., *Név és valóság. A VI. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai. (Balatonszárszó, 2007. június 22–24.)*. A Károli Gáspár Református Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékének Kiadványai 1. Károli Gáspár Református Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszék, Budapest. 474–478.
- SZABÓ T. ANNAMÁRIA 2012. Kétnyelvűség: kétnevűség? In: PARAPATICS ANDREA főszerk., *Doktoranduszok a nyelvstudomány útjain. A 6. Félúton konferencia, ELTE BTK, 2010. október 7–8. Talantum Sorozat 2*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 227–244.
- SZABÓMIHÁLY GIZELLA 2008. A határon túli névhasználat és a nyelvi tervezés. In: BÖLCSKEI ANDREA – N. CSÁSZI ILDIKÓ szerk., *Név és valóság. A VI. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai. (Balatonszárszó, 2007. június 22–24.)*. A Károli Gáspár Református Egyetem Magyar

- Nyelvtudományi Tanszékének Kiadványai 1. Károli Gáspár Református Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszék, Budapest. 41–52.
- SZABÓMIHÁLY GIZELLA 2011a. A szlovákiai települések és domborzati elemek magyar nevének standardizációs problémáiról. *Fórum Társadalomtudományi Szemle* 13/3: 21–44.
- SZABÓMIHÁLY GIZELLA 2011b. Variabilitás a helységnevek körében – okok és megoldási lehetőségek. In: SZABÓMIHÁLY GIZELLA – LANSTYÁK ISTVÁN szerk., *Magyarok Szlovákiában VII. kötet. Nyelv.* Fórum Kisebbségkutató Intézet, Somorja. 437–450.
- SZABÓMIHÁLY GIZELLA 2013a. A szlovákiai magyar helységnevek standardizálásakor alkalmazott elvek. In: BAUKO JÁNOS – BENYOVSZKY KRISZTIÁN szerk., *Tulajdonnevek a fordítás és a két nyelvűség kontextusában.* Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kara, Nyitra. 54–67.
- SZABÓMIHÁLY GIZELLA 2013b. A szlovákiai magyar helységnevek hivatalos és tankönyvi használatát érintő változások 2009–2012 között. In: TÓTH KÁROLY szerk., *Nyelvi jogok I. A kisebbségi és nyelvi jogok helyzete Szlovákiában I. Jogsegélyszolgálat 2009–2011.* Fórum Kisebbségkutató Intézet, Somorja. 149–164.
- SZABÓMIHÁLY GIZELLA – LANSTYÁK ISTVÁN szerk. 2011. *Magyarok Szlovákiában VII. kötet. Nyelv.* Fórum Kisebbségkutató Intézet, Somorja.
- SZATHMÁRI ISTVÁN 2008. Miről vallanak a földrajzi nevek? *Névtani Értesítő* 30: 213–215.
- SZÜGYI FERENC 2010. Foglalkozást, mesterséget rejtő családnevek Zentán a római katolikus egyház keresztelési anyakönyveiben (1795–1864), különös tekintettel az állattartáshoz és földműveléshez kapcsolódó családnevekre. In: PEJIN ATTILA – MOLNÁR TIBOR szerk., *Helyismereti Almanach.* Dudás Gyula Múzeum, Zenta. 21–50.
- TELEKI MÁRIA – PONGRÁCZ FLÓRA 2009. *Göbűgyöp meg pimpimparé. Egy dél-csallóközi falu, Vásárút nyelvjárása és dűlőnevei.* Median, Pozsony.
- TÓTH MIHÁLY – CSERNICKÓ ISTVÁN 2009. Az ukrainai kisebbségi jogalkotás fejlődése és két részterülete: a névhasználat és a politikai képviselet. *Regio* 20/2: 69–107.
- TÓTH TEODÓRA 2013. Dercen: egy nyelvjárássziget helynévrendszertani sajátosságai. *Helynévtörténeti Tanulmányok* 9: 101–114.
- TÓTH VALÉRIA 2011. A térinformatika alkalmazási lehetőségei a nyelvészetben. In: LÓKI JÓZSEF szerk., *Az elmélet és a gyakorlat találkozása a térinformatikában 2.* Kapitális Nyomdaipari Kft., Debrecen. 143–150.
- TÖRÖK TAMÁS 2002a. Zoboralja földrajzi nevei a történeti térképek tükrében. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- TÖRÖK TAMÁS 2011. *Ipoly mente helynevei. Adattár. 1. kötet. Alsó-Ipoly mente.* Fórum Kisebbségkutató Intézet, Somorja.
- TÖRÖK TAMÁS 2012a. Helységnevek az Ipoly völgyéből. In: SIMON SZABOLCS – TÖRÖK TAMÁS szerk., *A tudomány vonzásában. Köszöntő kötet a 70 éves Vörös Ottó tiszteletére.* Selye János Egyetem, Komárom. 57–68.
- TÖRÖK TAMÁS 2012b. Helynevek és fordítástudomány. A mikrotoponimák fordíthatóságáról felvidéki példák alapján. *Helynévtörténeti Tanulmányok* 7: 117–132.
- TRUNKI PÉTER 2011. A moldvai Forrófalva és környéke családnevei a 17–18. században. *Névtani Értesítő* 33: 59–70.
- TRUNKI PÉTER 2013. A moldvai magyarok mai családnevei a magyar állampolgárság küszöbén. *Magyar Nyelv* 109: 107–116.
- ÚCSN.T. = HAJDÚ MIHÁLY 2012. *Újmagyarkori családneveink tára. XVIII–XXI. század. I. Adatok.* Szerzői kiadás, Budapest.

- UDVARI ISTVÁN 2003. Bács vármegyei szerb és horvát községek előljáróinak keresztnevei a tereziánus úrbérrendezés idején. *Névtani Értesítő* 25: 160–167.
- UNTI MÁRIA szerk. 2002. *Csallóköz földrajzi nevei. Dunaszerdahelyi járás*. Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kar – Csallóközi Múzeum, Győr–Dunaszerdahely.
- VARGA JÓZSEF 1999. *Nyelvhasználat, névdivat*. Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, Lendva.
- VARGA JÓZSEF 2003. *Muravidéki személynevek*. Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, Lendva.
- D. VARGA LÁSZLÓ 2003. *Földem és népe. Az Ung vidéke a hely- és földrajzi nevek tükrében*. Madách-Posonium, Pozsony.
- VARGHA FRUZZSINA SÁRA 2010. A dialektometria alkalmazása és történeti helynevek nyelvföldrajzi vizsgálata a Székelyföldön. *Helvénytörténeti Tanulmányok* 5: 223–233.
- VIRÁG GÁBOR 1987. A jugoszláviai magyar folyóiratokban és lapokban megjelent névtudományi cikkek, könyvek bibliográfiája. *Névtani Értesítő* 12: 241–250.
- VIRÁG GÁBOR 1991. A jugoszláviai magyar lapokban és folyóiratokban megjelent névtudományi cikkek. *Névtani Értesítő* 13: 139–140.
- VÖRÖS FERENC 2004a. *Családnévutatók Szlovákiában*. Kalligram Könyvkiadó, Pozsony.
- VÖRÖS FERENC 2004b. A (történeti) személynévutató a Felvidéken különös tekintettel a Trianon utáni fejleményekre. In: FARKAS FERENC szerk., *Magyar névtani utatók itthon és határainkon túl. Névtani tanácskozás Jászberényben, 2003. október 14–18*. Magyar Nyelvtudományi Társaság – Szent István Egyetem Jászberényi Főiskolai Kar – TIT Jászszági Szervezete – Jászok Egyesülete, Budapest. 39–59.
- VÖRÖS FERENC 2006. Helvévutató a Felvidéken. In: VÖRÖS FERENC szerk., *Vallanak a neveink múltjáról és jelenéről. Magyar névtani utatók Szlovákiában. Névtani konferencia Nyitrán 2005. június 2–4*. A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 225. Magyar Nyelvtudományi Társaság – Konstantin Egyetem, Budapest–Nyitra. 27–61.
- VÖRÖS FERENC szerk. 2006. *Vallanak a neveink múltjáról és jelenéről. Magyar névtani utatók Szlovákiában. Névtani konferencia Nyitrán 2005. június 2–4*. A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 225. Magyar Nyelvtudományi Társaság – Konstantin Egyetem, Budapest–Nyitra.
- VÖRÖS FERENC 2011. Hol tartanak a mai magyar családnévutató munkálatai? *Névtani Értesítő* 33: 191–202.
- VÖRÖS FERENC 2011–2013. *Nyelvek és kultúrák vonzásában I–II. Személynevek a magyar nyelvterület északi pereméről*. Kalligram Könyvkiadó, Pozsony.
- VÖRÖS FERENC 2012. Személynévutató és impériumutatók a 20. századi Kárpátalján. *Magyar Nyelvőr* 136: 78–88.
- VÖRÖS FERENC 2013. *Mutatvány az 1720-as országos összeírás névföldrajzából*. Savaria University Press, Szombathely.
- VÖRÖS FERENC szerk. 2013. *A nyelvföldrajztól a névföldrajzig IV. A nyelvi kölcsönhatások és a személynevek*. Savaria University Press, Szombathely.
- VÖRÖS FERENC 2014. *Kis magyar családnévutató*. Kalligram Könyvkiadó, Pozsony.
- VÖRÖS FERENC szerk. megj. e. *A nyelvföldrajztól a névföldrajzig V. Interetnikus kapcsolatok*. Savaria University Press, Szombathely.
- VÖRÖS OTTÓ 2004. A határon túli névutató és hozadéka a nyelvi tervezésben. In: FARKAS FERENC szerk., *Magyar névtani utatók itthon és határainkon túl. Névtani tanácskozás Jászberényben, 2003. október 14–18*. Magyar Nyelvtudományi Társaság – Szent István Egyetem Jászberényi Főiskolai Kar – TIT Jászszági Szervezete – Jászok Egyesülete, Budapest. 135–138.
- ZÁGOREC-CSUKA JUDIT 2011. Mesterségnevek a muravidéki magyarság családnéveinek és identitásának tükrében. In: KOLLÁTH ANNA – GRÓF ANNAMÁRIA szerk., *Szépbe szőtt hit... Köszöntő*

- könyv Varga József tiszteletére. Muratáj* 2010/1–2. Maribori Egyetem Bölcsészettudományi Kar Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék – Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, Lendva, Maribor–Lendva. 281–288.
- ZELLIGER ERZSÉBET 1999. „... nevedről lehullik az ékezet...” *Névtani Értesítő* 21: 224–229.
- ZELLIGER ERZSÉBET 2007. Névadás és identitás. *Névtani Értesítő* 29: 227–233.
- ZELLIGER ERZSÉBET 2010. Magyarokra utaló földrajzi nevek Ausztriában. In: P. LAKATOS ILONA – SEBESTYÉN ZSOLT szerk., *Emlékkönyv Mező András tiszteletére*. Bessenyei Könyvkiadó, Nyíregyháza. 153–164.
- ZSIGMOND GYÖZÖ 2002. Névtani, illetve ilyen vonatkozású szakdolgozatok a Bukaresti Tudományegyetem Hungarológiai Tanszékén. *Névtani Értesítő* 24: 147.
- ZSIGMOND GYÖZÖ 2004. Magyar névtani kutatás és oktatás a Bukaresti Tudományegyetem Hungarológiai Tanszékén. In: FARKAS FERENC szerk., *Magyar névtani kutatások itthon és határainkon túl. Névtani tanácskozás Jászberényben, 2003. október 14–18*. Magyar Nyelvtudományi Társaság – Szent István Egyetem Jászberényi Főiskolai Kar – TIT Jászszági Szervezete – Jászok Egyesülete, Budapest. 130–134.
- ZSIGMOND GYÖZÖ 2005. *Csillagok, csillagképek magyar népi nevei. Csillagokhoz fűződő néphagyomány*. Magyar Névtani Dolgozatok 198. ELTE, Budapest.

BAUKO JÁNOS

Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem

JÁNOS BAUKO, Hungarian Onomastics in countries neighbouring Hungary

The paper presents onomastic research projects carried out in the regions of the Carpathian Basin outside the borders of Hungary which have Hungarian populations. The first section of the paper enumerates papers, bibliographies surveying contemporary Hungarian Onomastics in countries neighbouring Hungary. The second section discusses monographs, publications and papers published recently in the relevant countries, which are examined in the order of the proportion of the Hungarian population living there (Romania, Slovakia, Serbia, Ukraine, Croatia, Austria, Slovenia). This section mainly deals with publications on personal names, place names and some unspecified types of proper names, paying attention to the (sub)types of the observed names, the authors of the works concerned and the chronology of their publication. The third section focuses on the tasks of Hungarian Onomastics in these countries, and emphasizes the importance of onomastic education. The author also highlights the relevance of properly exploring such areas of research as the relations between bilingualism and name use; name contacts; differences, similarities and interference noticeable in minority–majority name use. It is desirable that onomastic scholars cooperate closely with one another and with scholars of other disciplines. It is also essential that onomasticians take part in the standardization and name planning processes affecting the use of minority personal, place and institutional names; and also in the work of decision-making bodies dealing with such questions. The bibliography at the end of the paper includes 284 references, including the addresses of several relevant onomastic websites.